

Om reinkarnasjon og karma i praksis- ut fra den dikterte boken

SÅDD OCH SKØRD

(så og høst)

Av Oscar Busch

Oscar Busch (1844-1916) må ha hatt en meget god mottakelighet for slike budskap fra andre siden - boken er meget levende og helt i tråd med de "skjebnelover" som den kosmiske/åndelige vitenskap beskriver, og må i likhet med innholdet av boken [HUR MÄNNISKOÖDAN TVINNAS](#), ha mottatt innholdet i denne boken i automatskrift eller medalt.)

Utgitt på [Vattumannen Forlag 2010](#) – men oppr.fra 1906

(Oscar Busch må i likhet med innholdet av boken HUR MÄNNISKOÖDAN TVINNAS, ha mottatt innholdet i denne bok i automatskrift eller medalt.)

Innledning og omtale i svensk språk:

Om boken:

Tre fristående berättelser om människoöden genom flera liv. Bakom vandringen från mörker till ljus finns alltid en kärleksfull undervisning som med tiden formar oss och gör oss ödmjuka. I mötet med egna handlingar växer kärleken fram - och vi vågar blicka in i vårt inre utan att döma.

Upp ur förnedring

Wolfgang sviker den kvinna som älskar honom och gifter sig istället med stadens rikaste arvtagerska. Tillsammans är de beredda att göra vad som helst för pengar och rikedom. Genom själviska handlingar blir de varandras olyckliga undergång. De får därför mötas genom flera liv för att gottgöra och förlåta.

Fanatiker och martyr

Bernhard är en despotisk inkvisitor i reformationstidens Tyskland. Han bedriver en nådlös förföljelse av kättare - och anger även sin bästa vän Ludvig. Ett återkommande tema i Bernhards efterföljande liv blir kampen för frihet i ord och tanke.

Femtonhundra år av min tillvaro

Fritz och Cecilia har följt varandra genom flera liv. Ständigt har det funnits en tredje person som har stört deras lycka. Vi får blicka bakåt för att hitta var det hela började och varför Cecilia har haft en så stark dragning till att lämna Fritz för en annan man.

Utdrag ur boken:

"Jag såg mig omkring men kunde icke upptäcka någon, och likväl kände jag det fasta greppet om min handled. Vad var detta, spökade det också i denna fasans hemvist?

- Vem är du osynlige? frågade jag, icke utan en hemlig bävan.

- Jag är den som blivit satt att vaka över dig, som följt dig under hela ditt liv och gråtit över dina många felsteg, och som fört dig genom dödens port till den boning du själv berett dig.

- Dödens port, säger du, är jag då död?

- Ja, du har lämnat din utslitna kroppshydd på jorden och befinner dig nu i andarnas rike.

- Jag förstår inte det. Jag har ju en kropp som förut. Allting här är ju lika så materiellt som på jorden. Jag står ju på fasta berget.

- Andevärlden har sin materie liksom jorden har sin. Den ena är lika verklig som den andra. Man lägger av en kropp, men har en annan därunder som passar för andevärldens förhållanden.

- Skulle jag verkligen vara död? Nu minns jag att jag låg och kände döden komma, men så somnade jag in och vaknade upp här. Besynnerligt! Är jag således nu i skärselden? Jag får bekänna att jag tänkt mig den varmare.

Min vän släppte sitt tag. Jag fick icke något svar."

Oscar Busch (1844-1916)

Oscar Busch levde i Sverige och lämnade efter sig en mängd teosofiska skrifter. Flera av dessa är av samma karaktär som Sådd och skörd - berättelser om människoöden genom flera inkarnationer. Andra är av mer analytisk art, där han redogör för teman som till exempel jordens astrala sfärer och hur dessa förhåller sig till varandra, om klotväsendets reinkarnationsprocess, och om naturens olika utvecklingsstadier. Oscar Busch nämner i flera av sina förord att hans skrifter är nedskrivna under medvetet inflytande av en "död mans ande" eller "avkroppsligad intelligens". Anden dikterade för honom och Busch återgav dennes tankar med egna ord.

Ref gjort mars 2012 av rune

Del 1 om handler om den unge mannen Wolfgang, som arver et handelshus av sin rike far og skal føre det videre. Han har hatt fattigjenta Gerda kjær siden barndommen, men når det blir alvor, så gifter han seg med den manipulerende og griske Gertrud, som også er av en rik slekt, men det blir ingen lykke. Han var blitt advart mot denne "onde kvinnen" av den kloke konen Dorthé, men det var for sent – han var alt fanget i Gertruds garn.

Forretningen begynte å gå dårlig men stadig pengekrav fra kona, gjorde at han begynte med spill og gambling, og en tid gikk det "bra". Men snart var det mest spillegjeld, og kona forlangte... Og hun var ikke enearving av sin rike far- borgermesteren- for hennes yngre bror Carl Gøran, skulle også ha sin del av arveformuen, som de regnet med var anselig. Derfor foreslo hun at broren som ville ut i verden, skulle få være med et av mannens/Wolfgangs skip, som fraktet varer fra Østen. (Ser for meg at dette må ha vært i første halvdel av 1800tallet, for det nevnes at de hadde seilskip til å frakte varer fra Østen og vestover- og særlig til det "rike europa" – dvs det var **der** verdens pengebaroner hadde hus. Dampskipene ble vel mer vanlig først siste halvdel av 1800tallet.)

Men broren - Carl Gøran, kom aldri tilbake fra denne reisen, og hennes far døde også like etterpå - og det var mistanke at han var forgiftet, men det ble aldri klarlagt. Så nå hadde hun hele arven alene, men det var dog ingen penger etter ham viste det seg, og derfor dro hun av sted uten å si hvor. Men Wolfgang var lettet men også lidende av samvittighetsnag – selv om ikke han selv hadde planlagt alt dette.

En stund senere banket hans barndoms kjæreste, Gerda, igjen på hans dør, da hun hadde merket hans dårlige psykiske tilstand og ville hjelpe ham. Selv var hun på de 16år siden han så henne sist blitt syk og utmattet og fattig hadde hun alltid vært. Nå var hun av en indre ledning og av kjærlighet til ham, ført til hans hus for å advare ham mot å gjøre det slutt - selvmord, som han hadde i tankene. Et lite øyeblikk lyttet han til henne og sto i valget om å følge henne, men så løp han av gårde og kort tid etterpå fant man ham hengende....

Den neste, første del av boken omhandler hans opplevelser på andre siden.

"Vad jag upplevde omedelbart efter min död har jag icke någon redig uppfattning av, det var ett kaotiskt tumult av tankar och känslor som trotsar varje beskrivning. Jag hade hoppats att döden skulle leda till en fullständig förintelse, men mitt hopp gäckades, jag levde, det kände jag, fast i en förfärlig yrsel och under de rysligaste lidanden. Min syn var till en början omtöcknad, det var alldeles mörkt omkring mig, och jag förmådde lika litet reda mina tankar som urskilja något i min omgivning. Jag kände den pinande

snaran omkring min hals och genomgick om och om igen kvävningens plågor. Jag ville ropa på hjälp, men den sammansnörda strupen gav intet ljud.

Hur länge detta helvete varade vet jag icke. Kanske var det ej så långt efter jordisk tideräkning, men då tiden endast mätes med ändlösa kval, då blir den till en evighet.

Slutligen kom en barmhärtig varelse och tog hand om mig. Jag hörde sedan att det var en av de goda andar som gjort till sin uppgift att ta vård om de olyckliga, vilka brådstörtat in i den andra världen. Han förde mig till en anstalt där det fanns många lika olyckliga som jag. Jag vet inte om jag skall likna den vid ett sjukhus eller ett dårhus; säkert är, att där fanns lidanden av alla slag.

Till en början uppfattade jag ingenting annat än vad som rörde mig själv. Jag kände att jag behandlades med största ömhet, och att därunder mina lidanden småningom lindrades. Jag kunde nu se mig omkring, men såg allt som i en skum halvdager. Min vänlige vårdare stod för mig som en ljus gestalt; det var som om allt ljus jag kunde uppfatta utgick från honom, men hans anletsdrag kunde jag ej urskilja. Han var mycket fåordig, uppmanade mig bara att vara stilla, och då jag ännu hade mycket svårt att frambringa ett ljud blev det inte mycket talat mellan oss. Men aldrig skall jag glömma med vilken öm hand han tvättade och förband blodstrimman på min hals och baddade mina tinningar. När ångesten kom över mig och skakade hela min varelse behövde han bara lägga sin hand på mitt hjärta, så blev jag lugnare. Vad han gjorde mig gott, den mannen! Att det verkligen finns de som så vill offra sig för andra, det var mig en gåta. Det gav mig mycket att tänka på, som jag förut aldrig ägnat någon uppmärksamhet, det gav mig den första svaga impulsen att själv bli en bättre människa.

Tiden gick under ett till största delen dvallikt tillstånd, då och då avbrutit av ångestfulla hågkomster från mitt förflutna liv, men fullständigt hade minnet ännu icke vaknat. Det var som om jag inte riktigt kunde få klart för mig hur mycket mitt eget jag var inblandat i alla de hemska hågkomster som skymtade förbi och försvann för att snart därpå åter dyka upp igen. Men småningom klarnade bilderna från mitt jordeliv, och jag blev lugnare, men därför icke mindre olycklig.

Någon allvarlig tanke ville jag dock icke ägna det förflutna; när minnena ville tränga sig på mig, jagade jag dem ifrån mig. Jag hoppades kunna glömma, och jag hoppades aldrig mera behöva tänka på dem. Jag dåre! Hur litet förstod jag då vad den andliga utvecklingen kräver. Intet av de spår vi sätter efter oss i livet kan igensopas, allt måste fram i dagen för att granskas, bearbetas och hopsummeras till erfarenhet, som slutligen kristalliserar till vishet, vilken anden skrinlägger såsom sin oförytterliga egendom. Men hela denna smältningsprocess går genom lidande, svårare i samma mån vi motsätter oss den gudomliga ledning som bjuds oss alla. Detta förstod jag inte då. Då revolterade min ande mot lidandet, och jag trodde mig kunna gömma mig undan det, liksom haren tror sig i säkerhet när han sticker huvudet under en buske.

Jag blev snart så återställd att jag inte längre kunde få stanna på anstalten under min vänliga vårdares behandling. Förgäves sökte jag övertala honom att få vara kvar. Det fanns andra olyckliga som väntade att bli mottagna, och jag måste gå därifrån. Men vart skulle jag vända mig? Jag hade ingen att gå till, och ingen fanns som kunde ta hand om mig.

-Du skall gå ut och söka, sa min fåordiga vän.

-Vem skall jag söka? frågade jag.

-Du skall söka reda på dig själv.

Jag förstod icke vad han menade och såg därför undrande på honom. Han strök mig sakta över hjässan och tillade.

-Det är i ditt eget inre du skall söka, om och på böjda knän, tills du får fatt i det som är ditt innersta väsen, ditt bättre jag. Det skall du vårda och odla, det skall du bära fram ljuset så att det må växa. Då blir du lycklig.

-Men du sa att jag skulle gå *ut* och söka?

-Ja, det är på ensliga vandringar, ensam med dig själv, som du skall finna dig själv.

-Skall då ingen följa mig? Vill inte du, som är så god, göra mig sällskap? Jag ber dig därom.

-Min vän, jag kan ej. Min plikt är att stanna här, och jag skulle för övrigt bara fördröja ditt sökande om jag följde dig. Men jag vill ge dig en tröst att stärka dig med på vägen. Du skall veta att du själva verket icke går ensam. Det finns en som följer dig på alla dina vägar; fast du ännu icke kan se honom, men när du är i den djupaste nöd, då skall han träda fram och visa sig, och då får du all den hjälp du behöver. Gå nu i frid! Gud välsigne dig!

-Ge mig åtminstone ditt namn att tänka på och uttala i min ensamhet.

-Kalla mig Guru.

Med milt våld lösgjorde han sig från min omfamning, följde mig några steg på väg och stod länge och viftade till avsked.

Nu var jag åter ensam. Vart skulle jag ta vägen? Jag kände att jag inte kunde gå tillbaka till min vän igen, men varför skulle jag väl gå någonstans? Kunde jag inte lika gärna sätta mig här vid vägkanten och vänta tills någon kom och tog hand om mig.

Jag väntade och väntade, det kom ingen, men vad som kom, det var minnena från det förflutna och med dem en oro som snart växte till ångest. Jag kunde ej sitta stilla längre, jag steg upp och började gå utan att känna vägen, utan ett mål för min vandring.

Hur skal jag kunna skildra mina vidare erfarenheter? Jordens språk har ej uttryck för allt det nya som andevärlden avslöjar; och jordemänniskan kan inte fatta vad som ligger utanför hennes begreppssfär; och dock måste jag låna ert språk och vädja till era begrepp för att kunna beskriva mina intryck. Detta är i själva verket mycket befogat, ty den del av andevärlden som ligger jorden närmast, låt oss kalla den *astralvärlden*, är ingalunda så olik den fysiska världen som jordebarnen i allmänhet föreställer sig. Tvärtom, i yttre avseende är de båda världarna varandra så lika att man tryggt kan påstå *att allt som finns inom den fysiska världen har sin motbild inom den astrala, bortsett från att de är danade av så olika stoff. Man skulle kunna uttrycka det så att den astrala världen är originalet, de fysiska världarna endast ofullständiga och svaga kopior.* Så är även människans fysiska kropp en ofullkomlig, ofta vanställd efterbildning av hennes astralkropp, vilken här i vår värld utgör hennes yttre skepnad, en kropp fullt ut så verklig som någonsin den fysiska kroppen. Ja, invånarna i astralvärlden är icke endast i yttre avseende, utan även i inre mening så lika människorna på jorden att man med skäl kan kalla dem för människor; ***fast klädda i en kropp av mycket lättare materia.*** På samma sätt är också vår värld en lika så objektiv värld som er; och den har att bjuda på alldeles samma företeelser som jorden.

Allt är så lika och dock är det något som här tillkommer; som jag skulle vilja karakterisera såsom individens subjektiva uppfattning av vad han förnimmer; vilken här trycker en så väsentlig prägel på allt. Man kan möjligen få en aning därom, då man besinnar; hur olika t ex. samma landskap eller samma konstverk uppfattas av och berör en kultiverad och en okultiverad människa på jorden, fast landskapet och konstverket har alldeles samma objektiva verklighet för dem båda.

Här är detta förhållande av en ofantligt mycket större betydelse, här gör sig anden en bild av vad han ser i överensstämmelse med sin utveckling eller sinnesförfattning för tillfället, och denna blir för honom så levande att den verkar fullkomligt objektiv; för en annan däremot i annan sinnesstämning kan samma föremål te sig helt annorlunda. I viss

bemärkelse kan man således säga att var och en här skapar sin omgivning efter sitt sinne. Hjärtat lämnar stoffet och anden danar.

Det är detta som är så svårt att klargöra för jordiskt medvetande.

Men det var ju om mig själv jag skulle tala.

Jag gick och gick, till en början över vidsträckta slätter men sedan genom vilda ödemarker. Vägen blev småningom allt smalare, tills den sinade ut i en obetydlig gångstig, som ledde än över steniga bergåsar; än genom snåriga sumpmarker. Ingenstades en människoboning där jag kunde gå in och söka skydd. Aldrig mötte jag någon som jag kunde fråga efter vägen eller be om ett råd, vart jag borde vända mig.

Skymningen blev allt tätare, och mörkret kom smygande in mellan klippor och buskar och svepte ett nästan ogenomträngligt täcke över hela nejden. Jag kände mig kuslig till mods och började springa i hopp om att snart nå fram till en bebyggd ort, men foten snavade, jag föll och kunde ej på länge resa mig igen. Småningom kravlade jag mig upp och satte mig på en sten, men nu var mina krafter uttömda, jag orkade ej ta ett steg längre.

Där satt jag nu ensam och övergiven i vildmarken. Det kom över mig en ryslig nedstämdhet. Var det en inbillning eller var det verkligen spöklika skuggor som tassade omkring mig. Jag tyckte mig känna igen dem och greps av en ångest som var förfärlig. Vad ville de mig dessa hemska gestalter; som kom fram och stirrade på mig? Några hotade mig med knuten hand, andra hångrinade emot mig, andra vred sina händer i förtvivlan. Var kom de ifrån och vad hade de med mig att göra? Jag sökte jaga bort dem, men de kom tillbaka, jag bad dem lämna mig, men det hjälpte ej. Jag ville knappt erkänna det för mig själv, men jag kände igen dem. Det var affärsmän som jag lurat, långivare som jag aldrig betalat, spelare som jag ruinerat, kvinnor som jag gjort olyckliga. Ve mig, vilka bittra minnen dök upp och tog gestalt inför mig. Deras stumma anklagelser sved som piskslag. Jag kunde ej härda ut att se på dem, jag lutade huvudet mina händer och grät. Det lättade något.

Plötsligt hörde jag en stämma invid mig, som sa: "Be dem om förlåtelse!" - Skulle jag be dessa om förlåtelse? Inte var väl jag ensam den brottslige, vad jag gjort var väl för övrigt inte värre än vad tusen andra gjort före mig. Jag lyfte åter huvudet och tänkte: Nu skall jag se dem alla rätt i ansiktet, så flyr de nog ifrån mig. Men nu var de alla borta. Jag satt åter ensam utan en aning om var jag befann mig eller vad jag borde ta mig till. Jag bara stirrade slött framför mig.

Då blev jag varse något ljust långt bort i småskogen. Det rörde sig mellan träden, det kom närmare och närmare, det var tydligen en man, som kanske gått vilse liksom jag. Hallå! ropade jag. Han svarade ej men kom med raska steg emot mig. Inom kortare tid än jag beräknat stod han mitt framför mig insvept i en vid kappa och med en bredskyggig hatt nedtryckt i pannan. Han var ingen skugga, han var en verklig människa. Vad han var ljus; det var nästan som om det hade utgått ett sken ifrån honom.

- Kan du säga mig var vi är och vart jag bör gå för att få ett hem? frågade jag.

- Du är på spaning efter dig själv, svarade han, och när du funnit dig, går vägen till ditt hem genom självövertvinnelsens dal.

- Känner du mig, eftersom du kan tala så?

- Ja, jag är din vän som kommit hit för att hjälpa dig. Vill du ta min hand så skall jag leda dig. Jag känner vägen.

- Vem är du då?

Nu slog den främmande upp kappan och lyfte på hatten.

- Jesus Maria! Det är Carl Göran.

Jag föll alldeles tillintetgjord med ansiktet mot marken. Han strök mig sakta över håret. Jag slog undan hans hand.

- Vad vill du mig? ropade jag. Det var inte jag som... det var hon, din syster. Gå bort ifrån mig. Har jag inte lidit nog; skall även du komma och pina mig?

- Nåväl, jag går; då du inte vill ta emot min hjälp, men ropa efter mig då du är i nöd, så vill jag försöka att komma, sa han i ett tonfall av ömmaste sorg.

Då jag åter såg upp var han försvunnen.

Hur länge jag låg där i min hjälplösa ensamhet vet jag icke. Tiden blir lång för den som lider; och jag led förfärligt. Den enda som velat hjälpa mig hade jag visat ifrån mig; men hur skulle jag också vågat att lägga min hand i hans. Jag var ju hans mördare, om jag också icke direkt tagit hans liv. Ja, inför mig själv kunde jag nog bekänna det, men skulle jag även göra det inför honom? Han visste ju ingenting, skulle han någonsin sedan kunna förlåta mig? Han sa, att jag var ute på spaning efter mig själv. Det var ju också vad Guru sa att jag skulle göra. Vad menade de? Åter hörde jag den där stämman invid mig: " Gå in i ditt inre, blotta dina hemligaste skrymslen, inte bara inför dig själv utan inför alla dem som du har gjort orätt."

Var kom den rösten ifrån? Det fanns ju ingen i min närhet. Jag satte mig att grubbla över de orden och fick en känsla, som om jag stod inför en oundviklig svår operation. Var den verkligen oundviklig? Och vem skulle föra kniven? - Skulle jag själv göra det? Jag skakade av skräck, men försökte slå bort det med att tänka på något annat.

Då tassade det åter invid mig. De hemlighetsfulla skuggorna kom fram först en i sänder och grinade emot mig, sedan började de en häxdans omkring mig så ohygglig att jag trodde jag skulle mista förståndet.

- Nog, nog! ropade jag, förlåt mig! Jag har felat mot er alla. Jag är en eländig stackare, som gjort mycket ont. Jag har varit för svag, jag har ej kunnat stå emot, jag har följt alla onda lockelser; och därför har jag gjort så många olyckliga, men själv är jag den allra olyckligaste. Förlåt! Förlåt! Och du Carl Göran... Carl Göran! skrek jag så det ekade i bergen, förlåt mig även du. Det var jag som gjorde det, fast hon ingav mig tanken - en djävulsk tanke - förlåt mig och förlåt även henne! Mot dig har vi syndat värre än mot

någon annan. Och det var ju inte bara mot dig, det var mot hela besättningen. Det var ju klart, att gamla Wotan inte längre kunde rida ut en storm. O, ni alla, som gick till botten med det gamla skrovet, hur skall jag kunna göra det gott igen, vad jag förbrutit mot er? Och du, som älskade mig, du min egen Gerda, dig har jag gjort så ont, så ont. Av snikenhet försköt jag dig och gjorde dig olycklig för hela ditt liv. Jag usling, hur skall jag kunna sona allt, allt?

Jag hade länge legat framstupa och gråtit i min yttersta nöd då jag kände en hand på min axel. Jag reste mig långsamt. Förunderligt, det stod en strålande ljus gestalt vid min sida. Inte hörde jag när han kom och inte hade jag sett honom förut. Han log så vänligt emot mig.

- Vem är du? frågade jag förvånad.

- Jag är din vän som följt dig hela tiden här i ödemarken, sa han, och länge dessförinnan också, men du har ej kunnat se mig. Blott ett par gånger har du hört min röst. Res dig nu, så skall vi tillsammans vandra bort till härligare trakter.

- Hur kan du vara så god emot mig, jag, som är en så förtappad varelse?

- Ingen är så förtappad att han ej kan upprättas. Du har nu funnit dig själv och gått igenom självövertvinnelsens eldprov. Du skall få den förlåtelse du bett om, av en efter annan av alla dem du felat emot, och du skall även i sinom tid få göra allt gott igen emot dem, när du får krafter därtill. Du frågade hur jag kan vara så god emot dig. Ack, käre vän, min godhet är bara ett svagt återsken av den Kärlek som evigt sig förbarmar.

Vill du som jag, så böjer vi båda knä här i ödemarken och tackar Gud för att hans gnista i djupet av din själ var så stark att den inte gav dig någon ro, förr än du kämpat ut din strid med dig själv och fått frid.

Vi hade just rest oss igen och börjat vår vandring då Carl Göran med brådskanie steg kom oss till mötes. Han tog mig i famn och var så obeskrivligt glad. Han berättade att han alltid hållit så mycket av mig, men att han till sin sorg sett hur hans syster dragit ned mig.

- Ni tyckte nog, sa han, att jag bara var ett barn och ett underligt barn, men jag levde ett inre liv för mig själv och såg och förstod mer än någon anade.

Han hade så mycket att tala om, under det att vi vandrade vägen framåt, som ledde genom allt vackrare trakter; ständigt uppåt mot ljusare nejder. Carl Göran inte bara ledde mig, han nästan bar mig, han var så stark, medan jag däremot ännu var ganska svag. Det var en härlig resa, så full av nya intryck som jag inte kan beskriva. Vi mötte stundom skaror av färdemän, stundom slöt vi oss till sådana som gick i samma riktning som vi, men vi inlät oss icke i samtal med dem, vi hade så mycket att säga varandra.

Då vi nått en höjd, varifrån man hade en vidsträckt utsikt över hela nejden, stannade vår ledare, tog mig om halsen och pekade ned mot en tjugande vacker dalgång, bevuxen med lummiga träd.

- Där; sa han, ligger den hydda som skall bli din bostad för den närmaste tiden. Den tillhör en annan av dina vänner. Carl Göran skall föra dig dit och även stanna hos dig. Jag lämnar er nu, andra plikter kallar mig, men jag kommer snart och besöker er.

Då han tryckte min hand till avsked, sa han: "Om du vill mig något särskilt, kalla på Akab, så skall jag inte vara sen att komma. Gud välsigne dig!"

Han vinkade vänligt med handen och försvann i en annan riktning, så hastigt, som hade han haft vingar.

Då vi slutligen nådde målet för vår vandring, mitt nya hem, mötte mig en övermåttan kär överraskning. På dess tröskel stod Gerda med öppen famn och bjöd mig välkommen. Inte den nedbrutna, förtid åldrade Gerda, som jag i förtvivlan gått ifrån då jag sist såg henne, nej, strålände vacker stod hon där med de milda blå ögonen och det lockiga ljusa hår jag så väl mindes från vår ungdomstid.

- Nå äntligen! sa hon. Här har jag gått och väntat dig så länge, länge, medan Carl Göran varit ute på spaning efter dig.

Hon berättade nu att hon fick lämna jordelivet inte långt efter att jag så fegt rymde därifrån. Hon hade träffat Carl Göran och de hade beslutat att hjälpa mig och erbjuda mig ett hem tillsammans med dem, till dess jag blev stark och samlad nog att reda mig själv. Båda tillhörde de en annan något högre sfär; men då jag helt naturligt icke kunde få hemortsrätt där; flyttade de i stället ned till min sfär.

Det visade sig snart hur välsignat väl det var för mig att ha dessa vänner vid min sida. Jag hade nämligen ännu ofta svåra anfall av förtvivlan över mitt självmord. Det började med en mycket underlig känsla av samhörighet med min döda kropp. Jag liksom sögs tillbaka till den stofthydda jag lämnat efter mig, hängande i en takbjälke på vinden, och jag kunde för en stund känna mig så bunden vid densamma, att jag på nytt genomgick något av dödsarbetets plågor. Det svartnade för mina ögon och jag föll i krampaktig gråt. Vid dessa anfall brukade Gerda ge mig magnetiska strykningar; det var det enda som lugnade mig. Sedan satt hon och höll mig i handen tills krisen var över. I början var dessa anfall svåra och långvariga och kunde återkomma ganska ofta. Ingen vet vad jag led utom hon, som delade min smärta, men säkert hade heller ingen så som hon kunnat hjälpa mig. Det kändes att hon bar halva min ångest, och det hade ingen annan kunnat göra. Hur kärleksfullt hon vårdade mig under denna min långa konvalescenstid kan jag icke beskriva, men av hela min själ tackar jag henne för vad

hon då gjorde för mig. Även Carl Göran var outtröttlig i sina ömma omsorger om mig. Småningom kom anfallen mera sällan och blev även i samma mån lindrigare.

Vid ett tillfälle, då Akab kom och besökte oss, frågade jag honom, varav detta berodde, och om han trodde, att jag alltid skulle komma att lida under dessa förnimmelser?

- *Nej, svarade han, vid den tidpunkt då du skulle ha dött en naturlig död, om du icke gått naturens ordning i förväg, kommer dessa anfall att alldeles upphöra, men till dess är du ännu med en mycket fin känseltråd bunden, väl icke vid den fysiska kroppen, som redan undergått sin förvandling, men vid dess eteriska mot-bild, som därför också lika länge lever ett slags obesjälade vegetativt liv. Detta band, som naturen själv spunnit, kan ingen helt och hållet slita, men det skörnar av sig själv, då dess en gång beskärda livs-mått är uttömt; och så länge det ännu finns någon känsel i denna tråd, dras man, som man tycker; till sin avlagda kropp och känner mer eller mindre smärta av denna beröring. Har man själv tagit sitt liv, kan detta samband vålla svåra lidanden, i samma mån det väcker hemiska minnen, men har man av andra orsaker haft en bråd död, lider man icke nämnvärt därav.*

Det var också en annan omständighet som under denna tid vållade mig smärta och som jag icke vet hur jag skulle ha stått ut med, om jag varit lämnad åt mig själv. Akab hade förelagt mig att jag skulle uppteckna mitt eget livs historia, drag för drag från början till slut.

- Detta, sa han, är bästa sättet att själv dra lärdom av vad man upplevt. Erfarenheten är ofta dyrköpt, så mycket omsorgsfullare måste den därför tillvaratas. Man gör inte gärna om ett felsteg om man noga tecknat sig till minnes de följer det medfört. Skriv därför upp allting, de mörka så väl som de ljusa sidorna, det blir ett dyrbart protokoll som både du och andra i en framtid kan ha gott av.

- Skall även andra läsa det? vågade jag invända.

Han log så vänligt när han svarade: Här finns inga hemligheter; och även det manar oss att leva så att vi ingenting har att dölja.

Det var ingen lätt uppgift jag hade fått, men minst av allt kunde jag skylla på att jag inte mindes det förflutna. Tvärtom, hela mitt jordeliv stod för mig i bilder så noggrant återgivna att jag vid deras betraktande åter genomlevde varje dag, varje stund med en verklighet, som i sanning var pinsam. Tänk att sitta så där och se på sig själv, att skärskåda alla onda tankar; alla hårda ord, alla fula handlingar och skriva ned dem rad för rad, det är något förfärligt. Kom det en solglimt ibland av något litet gott som jag gjort så verkade det så befriande, men tyvärr var sådana ljuspunkter mycket sällsynta. Det blev i huvudsak en mörk skildring jag hade att avge.

Ibland försökte jag nog att med lätt hand halka över någon särskild svart fläck i mitt liv, men då betogs jag av en sådan ångest att jag icke kunde fortsätta, förr än jag strukit ut vad jag skrivit och gått till botten med mig själv. Och det var inte nog med att bara objektivt berätta vad som hänt och vad jag gjort, jag måste också nedskriva vad jag ansåg vara min skuld i varje särskilt fall. Hur ivrigt sökte jag icke därvid efter allt som kunde urskulda mig, men sanningen måste fram. Jag fick ingen ro förr än jag givit mig själv all den skuld jag verkligen bar på. Detta var skärselden, ingenting mer och ingenting mindre.

Men medan jag vändades under tyngden av alla mina minnen, spred mina båda vänner ljus och värme omkring mig; de var outtröttliga i att uppmuntra och trösta mig. Jag var ju, tack vare deras omvårdnad, på det hela taget ganska lycklig, så snart jag för en stund släppte mitt arbete och hängav mig åt deras sällskap. Men dessa glädjestunder var korta; det brände som en feber i mig, att jag måste gå tillbaka till mitt arbete igen.

Så gick en tid, hur lång vet jag ej; för mig var den som ett helt jordeliv. Akab kom emellanåt på besök och granskade mitt arbete. En gång strök han mig över hjässan och sa: "Det är bra, jag tackar dig å dina egna vägnar." Han hade ibland så där underliga yttranden som jag inte riktigt förstod.

Äntligen var mitt arbete avslutat. Den sista delen hade kostat mig rysliga ansträngningar att nedskriva, men när det var färdigt var det också som om en tung börda blivit lyft från mina skuldror.

Akab kom, granskade mitt opus omsorgsfullt och uttryckte sitt gillande. Bättre belöning kunde jag ej önska mig. Det var en glädje-dag i vår lilla krets. Vi satt alla fyra på en terrass utanför vår hydda och njöt av aftonens svalka och solnedgångens prakt.

- Du har nu fullbordat ett svårt arbete, sa Akab, men du skall också få glädjen att se hur välsignelserikt det kommer att bli för din egen utveckling. Nu måste du tänka på att börja verka något utåt. Har du i det fallet någon särskild önskan? Åt vilket håll ligger din verksamhetslust?

- Kära Akab, avbröt Gerda, du måste unna honom en tids vederkvickande vila efter det ansträngande arbete han haft. Du har inte följt honom så nära som jag och icke sett hur tappert han brottats med sig själv. Vi har ju knappast haft någon glädje av honom, så upptagen har han varit av sin uppgift.

- Ja, det vore inte för mycket att han nu fick en tids ledighet, instämde Carl Göran. Vi har just planerat några trevliga utflykter här i trakten. Han har ju inte fått se sig omkring, han har suttit som en eremit i sin grotta, isolerad från den övriga världen.

- Gärna må han vila sig, om han har lust och behöver; svarade Akab, och allra minst skulle jag vilja lägga någon sordin på den glädje ni tillämnat honom och er själva, men det vore roligt att höra vad han sedan kunde ha lust att företa sig.

- Jag har nog en längtan, svarade jag, men jag känner också att jag ännu är illa rustad att realisera den.

- Vad är det? frågade Gerda ivrigt.

- Jag fick en sådan beundran för den som först tog emot mig, när jag huvudstupa kom instörtande i denna värld, den kära Guru. Jag har många gånger tänkt på hur lycklig han måste vara, som kan göra så mycket gott. Och jag har önskat att få komma och hjälpa honom.

- Att fylla en sådan plats som hans kräver stora krafter; som du icke äger; men du kunde ju försöka att bli en ringa medhjälpare åt honom i hans svåra kall. Jag skall söka bereda dig plats på det stora hospitalet, sedan du först en tid njutit din frihet med dina vänner.

- Jag känner nog också en annan längtan, sa jag, det är längtan efter kunskaper. Jag har av Carl Göran hört att det skall finnas en så god skola inte långt härifrån, där han själv studerar. Jag känner så lite världens historia; det vore så lärorikt att höra något om de stora tilldragelserna bland jordens folk.

- Ja, det vore mycket bättre, inföll Carl Göran. Släpp tanken på hospitalet och följ mig i stället i mina studier.

- Jag tror inte han bör undertrycka sin längtan att få uträtta något gott, svarade Akab. Skulle hans krafter där svika honom, kan han ju komma tillbaka och sätta sig bredvid dig på skolbänken. Undervisning behöver vi alla.

Nu följde en härlig tid, som jag inte ens vill försöka att skildra. Vi gjorde resor tillsammans i olika riktningar; och jag njöt i fulla drag av allt nytt och vackert jag fick se och uppleva.

Vad tillvaron är rik och mångskiftande!

Många värdefulla bekantskaper gjorde jag också, och alla var goda emot mig. Men ju mer jag kom i beröring med andra, desto mer kände jag trycket av mina egna

begränsningar. Alla var mig överlägsna, tyckte jag, icke blott i kunskaper utan även i andlig kraft.

Det började ropa inom mig, att det lättjefulla liv jag förde inte anstod en som var så långt efter andra. Jag tackade mina kära vänner för allt vad de gjort för mig och all glädje de berett mig, och så beslöt vi att skiljas för någon tid. Gerda flyttade upp till sitt rätta hem, Carl Göran stannade ännu en tid i sin skola och jag uppsökte hospitalet, där Akab utverkat en plats åt mig under min vän Guru.

Här väntade mig en svår tjänstgöring - aldrig kunde jag tänka mig att den var så svår. Det gällde att ta emot olyckliga från jorden och särskilt sådana, vilka liksom jag själv kastat sig ut i mörkret utan en tanke på att det kunde finnas ett liv efter döden.

Det var hjärtslitande att se den förtvivlan som bemäktigade sig dessa varelser; då de uppvaknade till fullt medvetande, - att höra deras jämmer och ångestskri. Några rasade och förbannade, andra grät och stönade. Hur kände jag icke igen mig själv i dessa arma; det väckte mina minnen till liv igen, och föga fattades att jag hade instämt i deras gråt och kvidan. Men sådant gick ej an. Jag hade just fått på min lott att försöka trösta och uppmuntra de jämförelsevis lugnare, att uppehålla deras svaga krafter och inge dem hopp genom att tala om hur jag själv varit i samma fördömelse men blivit hjälpt.

Så till vida var jag därtill lämpligare än Guru, då de olyckliga allmänhet lättare förnimmade mig och hörde vad jag sa dem, därför att jag på min låga utvecklingsgrad stod dem närmare och hade en tätare för dem synlig astralkropp, medan däremot Guru allmänhet hade mycket svårt att göra sin ljusa, luftiga kropp förnimbar och sin stämma hörd bland dessa i materien så hårt bundna andar. Men när det gällde att verkligen behandla dessa olyckliga, att lindra deras plågor och stilla deras raseri, då räckte inte mina små krafter; då var det Guru som hjälpte. Det kom ibland till riktiga brottningar mellan honom och hans patienter; och det var underligt att se hur förvånade de var att bli övermannade av någon som de icke kunde se. Den kära Guru, vad han var stark och vad han var god!

Det var som sagt ett mycket prövande arbete jag givit mig in i, och många gånger sviktade mina krafter så att jag var färdig att uppge det, men jag skämdes inför Guru och höll ut så gott jag kunde.

En dag kom han till mig och sa: Du skall följa mig till jorden; det är någon därnere som ropar efter dig.

Jag var snart färdig och vi begav oss av. Snabbare resa har jag aldrig gjort. Guru höll mig i sina starka armar; och vi skar som en blixtn genom rymden. Det var första gången jag återsåg jorden. Så underligt allt där syntes mig. Jag såg och förnam allting mycket tydligt, men det var som om den materiella världen icke längre var lika verklig som förr.

Vi kom till en sjukbädd; där låg en äldre kvinna synbarligen döende. Hon var mycket mager och infallen, hon hostade hårt och ihållande. För tillfället var hon inte fullt redig, hon låg och yrade och mumlade halvhögt något om onda människor som velat hennes olycka. Plötsligt ropade hon: "Wolfgang! Wolfgang! Kom hit hör du, och hjälp mig! Det är ditt fel alltsammans. Ge mig något att dricka... jag förgås av törst... men kom inte med vatten... äkta burgunder skall det vara. Skynda dig... jag dör!"

-Känner du igen henne? frågade Guru.

-Ja, det måste vara Gertrud, svarade jag. Men så förändrad och så eländig!

-Hon har också gått igenom mycket, sedan ni båda skildes åt. Se dig omkring, så kan du läsa stycken ur hennes historia.

Det var ett stort rum med gamla dyrbara möbler; men allting vittnade om det bedrövligaste förfall. Smutsiga trasor låg slängda hörnen, urdruckna buteljer stod under sängen, och den astrala atmosfären var så vidrig att det var en verklig plåga att stanna kvar.

Jag stod stilla en stund och lyssnade till hennes oroliga ande-drag. Då såg jag bilder framträda, aurabilder ur hennes liv, vilka avtecknat sig i astralljuset. Jag såg dryckeslag där det gick muntert till, spel där höga summor omsattes, orgier där lidelser flammade otämd yra, och överallt var hon med och var den medelpunkt omkring vilken allting surrade. Nu låg hon där ensam och övergiven, fattig och dödstrött. Stackars hon! Vad det gjorde mig ont om henne!

- Hon har inte långt igen, sa Guru, vi måste vänta ut henne.

Jag gjorde en antydning om att *jag* nog borde stanna, men jag kände hur Guru led av hela denna omgivning, och jag föreslog att han skulle återvända.

- Käre vän, sa han, du har en skuld som binder dig till henne, och som du i någon mån skall söka återgälla; därför vill jag att vi tar henne med oss till vårt hospital. Något gott kan vi alltid till en början göra henne. Men ensam kan du inte reda dig med henne.

Detta var alltså den Gertrud som i sin ungdom så förhäxade mig, och sedan fjättrade mig med så starka band att jag gick som hennes slav från den ena dåliga handlingen till den andra. Varför fick hon denna makt över mig? Varför valde jag henne och icke Gerda? Var det min snikenhet som var skulden, eller låg denna ännu djupare i mitt väsen? Underliga mörka livsgåtor, när skall jag få din lösning?

Den sjuka hade blivit stilla, hon sov med korta, rossliga ande-drag. En äldre kvinna kom in och stökade lite i rummet, såg på den sjuka, gjorde en grimas och gick ut igen.

Nu kom en ny hostattack, våldsam och ihållande, då brast livs-bandet och anden började frigöra sig. Detta var synbarligen förenat med svåra smärtor, men Guru hjälpte henne och snart var hon fri. Men så hon såg ut - mörk och vidrig!

Guru svepte henne i en kappa och vi tog henne mellan oss och förde henne hem. En tung börda var det. Guru hade rätt; ensam hade jag icke orkat med henne.

Hon hade, när vi lade ned vår börda i en säng på hospitalet, ännu icke vaknat till medvetande och icke haft någon förnimmelse av oss. Jag blev satt att vaka över henne.

Aldrig skall jag glömma hennes förvåning när hon äntligen slog upp ögonen och fick se mig. Märkvärdigt nog kände hon genast igen mig.

-Är det verkligen du, sa hon. Jaså, du kom ändå till sist och sökte upp mig. De sa till mig att du var död, att du tagit livet av dig; det var således inte sant.

-Fy dig, som inte kommit förr; utan låtit mig ligga här och pinas ensamheten. Jag har en sådan ryslig hosta och så är jag törstig. Ge något starkt, så att jag kan få krafter; annars dör jag.

-Du är redan död, sa jag.

-Vad pratar du för dumheter. Är du inte nykter?

-Se dig omkring, känner du igen dig här?

-Här är så mörkt. Tänd ett ljus så att jag ser någonting.

Guru hade kommit in, han strök henne några gånger över ögonen. Nu var det som om hon såg något klarare. Hon såg sig omkring med undrande blickar; men Guru förnam hon icke.

- Vad vill det här säga? Har man flyttat mig? Varför fick jag inte stanna i mitt hem? Var är jag nu? Svara mig; är det du som fört bort mig?

- Det är du själv som flyttat bort från jorden över till andevärlden. Din kropp är död och begravnen, men din själ lever och den ligger sjuk här på hospitalet.

- Du är tokig. Gå din väg och skicka hit en klok människa som jag kan få tala med...Hjälp! ropade hon i det samma. Hjälp! det går runt i huvudet på mig. Hon började

slå med armarna omkring sig. Guru höll hennes händer tills hon blev stilla, sedan föll hon i dvala och låg länge orörlig.

Men varför skall jag dröja vid dessa sorgliga minnen? Nog var det så att hon hade många sådana anfall av yrsel och vilda utbrott då endast Guru kunde få henne lugn igen, och att det dröjde mycket länge, många år av jordisk tideräkning, innan hon kom till insikt om att hon flyttat över till en annan värld. Men när hon var tvungen att medge att det så var; blev hon nästan vild av förtvivlan och ropade att hon ville tillbaka till jorden igen, till alla dess njutningar och nöjen. Då gav Guru henne några starka magnetiska strykningar. Hon blev stilla och stirrade förvånad omkring sig. Nu först blev hon varse sin välgörare.

-Vem är du? sa hon förfärad, har du kommit för att döma mig?

-Nej, jag vill bara hjälpa dig, svarade Guru. Men hon hörde ej hans röst. Hon kröp ihop och sökte dölja sig för det ljus som utgick ifrån honom. Vi gick ut och lämnade henne ensam.

-Hon har nu kommit till så mycket klarhet, sa Guru, att jag inte kan hjälpa henne längre. Hon måste lämna hospitalet och flytta till den vistelseort hon själv berett sig. Du skall följa henne på vägen så långt du kan.

-Vart skall jag föra henne? Jag hittar ej till hennes bostad.

-Det lär nog bli hon som leder dig.

-Måste jag stanna hos henne? Nu är du sträng, Guru.

-Nej, följ henne bara så långt du kan. Sedan får du komma tillbaka hit igen.

-Men om hon inte vill gå härifrån?

-Det är ingen fara, hon går nog. Efter en stund gick jag in till henne igen.

-Hur känner du dig nu, Gertrud? frågade jag.

-Bra, mycket bra, men nu vill jag inte stanna längre på den här inrättningen. Jag trivs inte här. Den där ljusa mannen tycker jag inte om, han ser så sträng ut. Kom, låt oss gå, du följer naturligtvis med mig. Jag tycker inte riktigt om dig heller; du ser så skenhelig ut, men du får följa med mig och hjälpa mig, förstår du.

Så gick vi då tillsammans, hon och jag. Men det var inte lätt att följa henne, ty hon nästan sprang vägen framåt. Och vilken väg! Den bar utför och utför i allt brantare lutning; Uch allt mörkare blev det omkring oss. Hon vände sig om.

-Orkar du inte följa mig? sa hon. Du är en stackare.

Men ännu följde jag henne. Det gick utför stalper och stup, som jag nästan hisnade vid att beträda, och alltjämt var hon före mig. Slutligen stannade hon vid ett mörkt schakt som liknade öppningen till en gruva.

-Tag mig nu i handen, sa hon, så hoppar vi ned här. Där vill jag slå mig ned. Jag kan inte med det här ljuset här uppe, det gör så ont i ögonen.

-Hu, vad där är mörkt! Nej dit vill jag inte följa dig, sa jag.

-Är du rädd, din kruka? Kom nu, du måste följa med mig, förstår du.

Hon tog ett stadigt tag om min handled och ville dra mig med sig. Det kom till en brottnings mellan oss, men jag slet mig loss och hon försvann med ett hånskratt i djupet.

Av allt ohyggligt jag upplevt var detta nästan det hemskaste. Jag satt länge kvar och stirrade ned i mörkret efter henne, tills jag betogs av en obeskrivlig känsla av vanmakt. Vad kunde jag göra för att hjälpa henne? Fanns det då ingen räddning för en sådan själ?

Och det underligaste av allt: Hon ville själv komma dit ned.

I min hjälplöshet knäppte jag mina händer och bad till Gud, att han måtte förbarma sig över henne.

Det var min första bön för denna olyckliga kvinna, det skulle inte bli min sista.

Jag steg upp och gick hem. Hade det varit svårt att gå vägen utför så blev det nu så mycket lättare att gå den uppför igen. Det var som hade jag fått vingar; och snart var jag åter hos min vän Guru.

Medan jag varit borta hade det kommit bud från Akab att jag nu borde sluta min tjänstgöring på hospitalet och flytta tillbaka till Carl Göran för att börja mina studier. Det var med tårar jag skudes från Guru, men hur mycket lättare gjorde jag det icke nu mot första gången. Han bad mig komma på besök, så ofta jag hade tid och lust, och så skiljdes vi åt med ett hjärtligt handslag.

Från min skoltid har jag icke mycket att berätta, inte därför att den icke var av en mycket stor betydelse för min utveckling, men därför att den icke för andra erbjuder något av särskilt intresse, och jag måste försöka att begränsa mig, så att min berättelse icke släpar sig trött. Vill endast nämna att det var en välsignelserik tid, full av de angenämaste intryck. Och så gott vi hade det samman, Carl Göran och jag! Han var icke obetydligt före mig i alla ämnen, men därför var han mig också till mycket hjälp. När jag hade kört fast i något problem, var det vanligen han som löste det. Men hans håg låg mera åt filosofin, min åt de praktiska vetenskaperna och historien.

Våra ferier tillbringade vi alltid hos Gerda. Vilket paradiset hon levde i! - Ja, det skall jag inte bjuda till att beskriva. Hon bodde tillsammans med några vänner; som hon kände sedan långt tillbaka under tidigare utvecklingsstadier. De hade bildat en liten koloni, där de sysselsatte sig dels med självstudier; dels med konst och musik, dels även med att uppsöka vilsegångna människor på jorden och arbeta för deras räddning. Det var i sanning en högtid att få komma till dessa vänner. Alltid hade de någon särskild glädje att bjuda oss på.

En gång fick vi följa dem till en stor fest som firades i en ännu högre sfär. Något så härligt hade jag aldrig förr upplevt; det var en stor religiös högtid, till vilken det strömmat massor av åhörare från olika sfärer. Där hölls föredrag, men icke dessa enformiga och tröttande predikningar; som vanligen utmärkte de jordiska kyrkofesterna, nej, de var upplivande och glädjeväckande. Och en sådan musik! Aldrig hade jag tänkt att körsång kunde tona så överväldigande skönt. Men hur vackert det hela än var hade jag icke haft lust eller ens kunnat stanna däruppe. Där var så ljust att det nästan bländade mina ögon, och jag var rätt belåten att få komma tillbaka till min skola igen. Ovillkorligen måste jag tänka på den stackars Gertrud som inte tålde det svaga ljus hon hade omkring sig, utan längtade ned i mörkret. Ljus och mörker är mycket relativa begrepp.

Så förgick många år efter jordiskt tidsmätt. Akab kom ibland och hälsade på oss. Vid ett sådant tillfälle berättade han att han besökt Gertrud och gav en hjärtslitande skildring av hennes belägenhet. Hon är nog ännu mycket styvsint, sa han, men något har hon dock mjuknat av allt vad hon fått lida. Det är härligt, tillade han, att det finns ett medel som slutligen böjer även de styvaste knän, och detta medel är icke strängare än det natt och jämt behöver vara, och det är för övrigt endast den naturliga konsekvensen av våra handlingar.

- Kan man då inte göra något för henne? frågade jag. Jag har så ofta tänkt på henne och tycker det är så svårt att icke kunna hjälpa henne, då jag nu har det så gott.

- Ännu skulle det vara för tidigt; du skulle inte uträtta något gott med att närma dig henne, tvärtom skulle det snarare väcka hennes trots. Men den dag kommer och är kanske inte så avlägsen, då du bör inskrida för att räcka henne en hjälpande hand. Jag skall ge dig bud, när du kan gå dit ned. Även Carl Göran skall hålla sig beredd att biträda, då jag finner tiden vara inne. Jag tror att han måste komma före dig.

- Vad du är god, Akab, som åtagit dig henne också!

- Jag har åtagit mig *er* båda, sa han med eftertryck på de sista orden, ty ni hör ihop, så underligt det kan se ut. I alla händelser har du en skuld till henne att infria, och därför är det i första rummet du som får till uppgift att rädda henne.

Jag kände en obehaglig rysning genom mig vid dessa ord. Var jag då inte fri ännu? Skulle hon fortfarande komma att behärska mig? Och vad kunde jag, den svagare, göra för att rädda henne, den ojämförligt starkare. Det var en uppgift som lade sig blytung på mina skuldror. Och vad hade jag för skuld till henne? Var det inte snarare hon som hade lett mig i fördärvet? Alla dessa frågor korsade sig i mitt huvud, och jag kunde icke återhålla den frågan till Akab: Vad har jag då gjort Gertrud, så att jag skall bära på en sådan skuld till henne?

- Det kan jag inte ännu säga dig, svarade han. Kanske får du själv läsa svaret på din fråga när du minst väntar det.

Återigen ett av dessa dunkla yttranden som jag inte förstod, men icke heller ville be om förklaring på.

En episod från min skoltid måste jag berätta. Jag hade fått en uppgift att lösa, som vållade mig mycket huvudbry. Jag skulle med stöd av de föreläsningar jag åhört skriva en avhandling om de gamla egyptiernas kultur på Hermes' tid. Mina anteckningar från dessa föredrag var emellertid mycket ofullständiga och andra källor stod mig icke till buds. Carl Göran hade ej följt med denna föreläsningsserie och kunde således icke hjälpa mig. Jag satt där mycket rådvill och undrade vart jag skulle vända mig för att få de upplysningar jag behövde.

Då stod plötsligt framför mig en kvinnlig gestalt, helt insvept en bländvit dräkt av allra tunnaste tyg. Fullkomligt ljudlöst hade hon kommit in i mitt rum. Om hon gått genom dörren eller svävat ned genom taket vet jag icke; jag förnam henne först då hon stod tätt framför mig. Hon slog tillbaka slöjan och visade ett vackert ansikte av sydländsk typ, med mörka ögon, som hade något underbart tjusande i blicken. Huvudet var inramat av mörka lockar som föll ned omkring hals och skuldror.

Hade detta hänt mig på jorden, skulle jag kallat det ett spöke från en annan värld, men nu befann jag mig själv i denna andra värld; fanns då spöken även här?

Hon log åt den förvåning som utan tvivel stod att läsa i mitt ansikte.

- Frid vare med dig, Wolfgang! sa hon med en stämma som var nästan lika tjusande som hennes ögon. Känner du mig icke?

- Nej, vem är du, och var kommer du ifrån? Din kropp är så tunn att jag kan se tvärs igenom den. Är du ett väsen från en högre värld än denna?

Utan att svara drog hon slöjan över ansiktet och stod en stund alldeles stilla. Då hon åter blottade sina drag, var de förvandlade. Jag såg nu en gammal gumma med tårda drag, men blicken var densamma, lika varm och vänlig.

- Ah, utropade jag, är det du, är det verkligen gamla Dorthe, min egen kära, gamla vän! Men vad vill detta säga, kan du förändra ditt ansikte hur du vill?

- Hör mig Wolfgang, sa hon, i det hon åter drog slöjan över sitt ansikte. Jag är din gamla vän Dorthe, som en gång närt dig vid mitt bröst och därför älskar dig som vore du mitt eget barn. Men nu har jag, såsom du riktigt gissade, min hemvist i en högre värld än denna, en värld som för dig är lika osynlig som denna är det för jordmänniskorna. **För att göra mig synlig för dig har jag nödgats förtäta min kropp genom att dra till mig ämnen ur *er* atmosfär.** Min vilja är därvid den organiserande kraften, och jag kan därför visa mig antingen sådan jag nu lever däruppe, eller i en annan skepnad som jag någon gång burit under ett jordeliv. Det kostar mig någon ansträngning att fasthålla den form jag en gång avlagt, därför får du nu nöja dig med att se gamla Dorthe i sin nya skepnad.

Hon stod en stund tyst och stilla, slog sedan tillbaka slöjan och visade åter samma vackra drag som jag först beundrade. Jag var så full av förvåning att jag knappast kunde få fram ett ord.

-Men... varför...? stammade jag.

- Varför har gamla Dorthe kommit så högt i världen? ifyllde hon min avbrutna mening. Jo, det vill jag förklara för dig. Jag är en gammal ande, som gått igenom en lång serie av jordeliv. Mitt senaste var mitt sista botgöringsliv på jorden. Då jag lyckligen hade slutat det, var jag också färdig med jordens skolgång och fick flytta förbi den närmaste andevärlden till den närmast högre. **Nu behöver jag icke för min egen skull gå ned igen. Om jag gör det, så blir det som missionär.**

- Bland hedningarna? frågade jag.

- Det finns alltför många hedningar bland de så kallade kristna, vilka behöver vår hjälp, svarade hon.

- Men säg mig Dorthe, hur kunde du, som stod så nära fullkomligheten, behöva gå igenom ett så tungt och provande jordeliv.

- Först och främst vill jag säga dig att jag ännu står oändligt långt ifrån fullkomligheten, och för övrigt är det ofta så att det sista prov man har att avlägga på jorden är ganska tungt. Jag hade själv anhållit att få ta på mig en så svår uppgift att jag, om jag lyckades, icke skulle behöva återvända till jorden. Jag hade, förstår du, från mina många liv, ännu åtskilligt kvar att sona och därför gick jag ned i en tjänares kall. Där gjorde jag också bekantskap med dig, du mitt sorge- och mitt glädjebarn.

- Ja, du fick allt lida mycket för min skull på jorden, det såg jag.

- Var det underligt att jag sörjde då jag såg, på vilka avvägar du vandrade. Men nu är du mitt glädjebarn. Jag kan inte säga hur lycklig jag är att se dig sådan du här sitter framför mig. Jag har följt dig genom alla dina strider och strävanden och manat gott för dig med mina böner och mina tankar. Längre har jag också väntat på ett lägligt tillfälle att komma till dig; nu var det som om du själv hade kallat på mig. Det gick då lättare att genombryta den gräns som skiljer din värld från min.

- Har jag kallat på dig? frågade jag förundrad. Jag får bekänna att jag icke på många år ägnat dig en tanke.

- Du ville ju ha hjälp av någon som kände det gamla Egyptens kulturhistoria.

- Ja, det är sant, men inte...

- Inte sitter väl Dorthe inne med sådan visdom, menar du. Varför inte? Jag var med i Egypten på den tid du vill skildra, och hade då en icke ringa samhällsställning. Jag kan således tala av egen erfarenhet och lämna dig upplysningar av stor vikt för ditt ämne. Om du vill så börjar vi genast. Jag har ej tid att stanna länge.

Hon slog sig ned bredvid mig. Jag skrev och hon dikterade.

När vi var färdiga, steg hon upp, kysste mig på pannan och försvann lika mystiskt som hon framträtt.

Min lärare blev mycket förvånad. Detta är ju en alldeles mästerlig framställning, sa han, och här förekommer detaljer som jag aldrig nämnt i mina föreläsningar; ja även sådana som jag icke själv haft reda på. Var har du fått dem ifrån?

Jag berättade hur det tillgick.

- Du är lycklig som har sådana medhjälpare, sa han.

Nu gällde det, nu kom bud att vi skulle bege oss ned till Gertrud, både Carl Göran och jag. Vi fick följas åt. Akab skulle möta oss där; jag hittade ju vägen.

Jag tror att jag aldrig darrat inför någon uppgift så som inför denna. Icke endast att den i och för sig säkerligen skulle bli mycket svår; men också pinan av att vistas där nere i mörkret. Jag skalv hela kroppen. Men naturligtvis måste vi gå. Den alltid glada

och livliga Carl Göran blev tyst och allvarsam, men han tvekade ej ett ögonblick; och så begav vi oss av.

Vid mynningen av det schakt där Gertrud hade försvunnit för mig, mötte oss Akab.

- Mod nu, mina vänner; sa han. Tag mig en i vardera handen, så stiger vi ned, men bered er på att det är ruskiga scener vi här få se.

Vi sjönk sakta ned, djupt ned i bergets innandömen. Här var både mörkt och kallt, men Akab hade med sig en liten lampa, och varma ytterkläder för oss alla tre fanns där nere. Vi gick genom långa tunnlar; där vattnet sipprade ned efter väggarna och valven var betäckta med droppsten. På ömse sidor fanns grottor; insprängda i berget, somliga öppna, andra stängda med portar och grova reglar. Från de flesta hörde man jämmer och klagorop, från några eder och förbannelser.

Vi mötte någon, som redan på avstånd syntes skinande vit. När han kom oss nära, såg vi att han var en hög ande som strålade ut ljus omkring sig. Han nickade vänligt åt Akab.

- Det var en av fångvaktarna här nere, sa Akab, om man ens kan kalla dem så. **De vakar över de olyckliga, alltid redo att bringa dem tröst när de är i stånd att ta emot den, och att föra dem ut härifrån när de är färdiga med sig själva.** Det är ett kärleksverk, som det fordras en orubblig förtröstan och en brinnande iver för att gå iland med, men de är också verkliga hjältar; de som ägnar sig åt denna offertjänst.

Nu var vi framme. I en liten håla vid sidan av tunnelgången satt Gertrud ihopkrupen. Hon hade inte märkt oss. Akab bad mig stanna utanför och gick in tillsammans med Carl Göran. Jag kunde höra allt vad de sa. Först blev hon varse Akab, som hon kände igen.

- Vad vill du nu här igen, sa hon, när du ändå inte kan föra mig ut härifrån?

- Det kan ingen annan än du själv. *En fullständig och ångerfull bekännelse av allt vad du gjort är det enda som kan befria dig ur detta mörker.*

- Jag har ju bekänt allt. Det var jag som tog livet av min far; det var jag som stal hans förmögenhet, det var jag som förledde min man till spel, det var jag som... Här tystnade hon.

- Du gömmer ännu på något som gnager ditt samvete, det ser jag, sa Akab. Du förstår att du måste öppna ditt hjärta helt för att det gudomliga ljuset skall kunna strömma in och värma din frusna ande. Kanske vill du förtro dig till en gammal vän, som jag fört med mig i dag. Känner du igen honom?

Hon utstötte ett skrik då hon igenkände sin bror; och sedan var det länge tyst därinne.

Då hon hämtat sig från den förskräckelse som det oväntade mötet framkallade, utspann sig ett långt samtal mellan bror och syster. Han gjorde alla möjliga försök att förmå henne att stilla och lugnt tala med Akab om hela sitt liv, utan att dölja något. Hon vred sig tydligt som en mask under den hemliga känslan av skuld gentemot sin bror; under det hon försökte att anslå en oskyldig ton. Hon blev emellertid mer och mer upprörd och bad dem slutligen gå sin väg och lämna henne ifred, emedan hon ingenting vidare hade att bekänna.

Carl Göran kom ut mycket sorgsen och modfälld. Över Akabs drag vilade ett tungt allvar.

- Nu får du överta vakten hos henne, sa han till mig. Vi går upp igen, men kommer så snart du kallar på oss. Var tålig emot henne, trötta henne icke med långa övertalningar; låt bekännelsen komma frivilligt, annars har den inget värde. Du bör förstå vad det är som ännu tynger henne. Gud vare med dig.

De tryckte min hand och var snart ur min åsyn.

Jag satt ensam vid det torftiga läger där Gertrud vilade. Hon hade inte märkt när jag kom in, hon låg med huvudet inhöljt i ett trasigt skynke och snyftade. Det var en jämmerlig syn att se denna en gång så firade kvinna ligga så där usel och eländig i köld och mörker. Jag knäppte mina händer och bad att Gud måste värma hennes hjärta så att hon inte längre kunde stå emot hans kärlek. Snyftningarna blev småningom svagare, och jag tror att hon somnade.

Jag får bekänna att jag fann mig ganska kuslig till mods, där jag satt och stirrade i dunklet framför mig, ensam bland så många olyckliga i denna kvalens boning. Tystnaden stördes endast av en och annan stönande suck, ett och annat jämmerrop, som kom från de närmast liggande hålorna. Mina ögon hade småningom vant sig vid mörkret, så att jag kunde skönja de närmaste föremålen. Inredningen, om man ens kan tala om en sådan i denna bostad, var den enklaste tänkbara. Hon låg på en brits med en liten kudde under huvudet och ett täcke över sig. Golvet var betäckt med flata stenar; väggar och valv var naket berg, en låg platt sten var det enda som fanns att sitta på. Hur länge jag satt där och vakade har jag ingen aning om.

Slutligen vaknade hon, satte sig upp och stirrade på mig.

- Jaså, är det du, sa hon. Har du kommit för att hämta mig härifrån. Det var i så fall inte för tidigt.

- Ja, jag har kommit för att hämta dig, svarade jag, men du har väl ännu svårt för att komma ut, fruktar jag.

- Ja, jag har så svårt att röra mig, är så tung, ser du, det är som om kroppen vore av bly. Men du kan kanske bära mig.

- Jag tror inte jag orkar det; det vore nog bättre om du kastade ifrån dig det som tynger dig.

-Ja, ja, det har du nog rätt i, och jag vill det nog också, men det är så svårt, ser du. Inte behöver jag väl tala om allt för honom, den där Akab som var här. Jag har ju sagt det värsta, är inte det nog?

-Nej, det är nog inte det. Minns du hur det står i en av Davids psalmer: "När jag ville förtiga det, försmäktade mina ben". Det är därför dina ben ej vill bära dig. Du vill förtiga något, det är en skuld du icke vill erkänna, och så länge mäktar du ej komma ut härifrån.

-Men det är så svårt, ser du. Du vet nog vad det är. Du var själv med om det, det var du, som satte det i verket. Det är du, du och ingen annan, som bär ansvaret. Varför ska ni vältra det på mig?

-Jag förstår vad du menar; och jag erkänner att jag också har en stor skuld i det brott vi begick mot din bror.

-Det lär han aldrig förlåta dig.

-Han har redan förlåtit mig och önskar ingenting högre än att även få förlåta dig.

-Han var här nyss. Jag blev så rädd när jag fick se honom, men han visste inte att jag haft någon del i hans död, det såg jag på honom. Hur skulle jag då kunna bekänna det för honom? Det går över mina krafter.

-Ack, han känner vårt brott i alla dess detaljer; men han hyser inget agg till någon av oss för den skull. Han är så god, din bror.

-Vad säger du? Vet han det och hatar mig inte? Det var besynnerligt.

-När man nått den punkt där han står; så kan man icke hata. Det är inte heller för sin egen skull han vill att du skall be om förlåtelse, det är för din skull, för att du skall bli lätt om hjärtat och få komma ut igen ur detta mörker; ut i solljuset, ut till glädjen.

-För mig finns ingen glädje.

-Säg inte det. Jag vet att rosor skall växa även på din stig, när du bara själv vill.

-Hur kan du veta det?

-Därför att Gud är god, han har skapat oss för glädjen, icke för sorgen. Och vad han en gång planlagt, det lär han också genomföra, om vi än fördröjer hans plan genom att gå bort ifrån honom på vilsna vägar.

-Underligt tal det där. Aldrig sa du så till mig på jorden.

-Nej, där gick vi båda på avvägar. Men sedan jag kom hit över har jag lärt mig mycket. Även du skall få undervisning, bara du väl kommer ut härifrån.

-Det bryr jag mig inte om. Jag tror inte på den där historien om en Gud och en himmel. Finns han och förmår han något så borde han trampa mig till stoft hellre än att låta mig lida så här; men antingen har han aldrig funnits, eller också är han vanmäktig.

- Just det, att du lider bevisar att han lever och är mäktig även djupet av din själ, ty han bor själv i den gnista han där nedlagt. Du har velat kväva denna gnista, men den ropar inom dig, och du får ingen ro i din själ förr än du ger den luft. Han har en väldig stämma, det har du nog erfarit.

Hon svarade ingenting, hon kröp ihop i sitt hörn och satt och vaggade huvudet i händerna, sedan föll hon ned på britsen igen och svepte täcket över sig. Hon låg alldeles orörlig, men jag tror ej att hon sov.

Åter satt jag där ensam med mina tankar; men nu inte mera så hemsk till mods som nyss. Jag började känna ett hopp om att lyckas mina bemödanden, och det fyllde mig med glädje. Men timmarna blev långa i mörkret, jag hade ingen aning om vad tiden led.

Då var det plötsligt som om bergväggen öppnat sig. Jag såg en syn, eller snarare en hel rad av syner; som följde tätt på varandra med livets varma färg över sig. Jag skall försöka beskriva vad jag såg, medan Gertrud låg där alldeles orörlig bredvid mig.

Jag såg ett zigenarläger på en äng utanför en stor stad. Det var en solig dag under söderns varma himmel. I lägret firades en fest och mycket folk från staden hade strömmat till för att se på. En ung zigenerska dansade på en utbredd matta till tonerna av en fiol, som trakterades av en äldre zigenare. Hon var hänförande vacker med mörka drömmande ögon och svarta ringlande lockar; som vajade takt med dansen. Munnen bar ett trotsigt leende som klädde henne väl. Hon bar en tunn sidenblus och över den en liten grön sammetsjacka besatt med paljetter och guldbroderier. En kort randig kjol, som räckte över knäet, och ett guldstickat skärp fullbordade dräkten. Armar och ben var nakna. Och som hon dansade! Det var glöd i varje rörelse.

En ung man bland åskådarna, av klädseln att döma en adelsman, blev mycket intagen av den unga danserskan. Han gick fram till henne då dansen slutat, och bjöd henne en dyrbar briljantnål, som han tog ur sitt krås.

Scenerna växlar hastigt. Jag ser dem sedan till häst. Han har henne framför sig på sadelknappen och sporrar sin springare till den hastigaste takt den dubbla bördan kan medge. Det är en formlig flykt, och det är också av nöden, ty inte långt efter komma två zigenare, också de på snabba hästar. Skall han hinna undan med sin dyrbara börda? Om icke, är han dödens.

Ett slott reser sina höga tinnar icke långt därifrån, dit går vägen. Avståndet mellan förföljarna och de förföljda blir allt mindre. Den första springaren flämtar redan av ansträngningen. Då sätter ryttaren än en gång sporrarna med sådan kraft i hästens sidor att han spränger av med förtvivlans snabbhet. Han når över vindbron, som av påpassliga händer genast dras upp, men störtar i portvalvet. De båda förföljarna kommer tätt efter med sådan fart att de med möda kan hejda sina små hästar från att stupa i valvgraven. De får vända om med oförrättat ärende.

Sedan såg jag de följande scenerna mer och mer otydligt, kanske som följd av att jag kände mig allt mer och mer upprörd. Jag visste ej varför; men det grep mig så djupt.

Jag såg ett vilt liv på slottet med dryckeslag och kvinnorov, och jag såg zigenerskan undanskjuten i ett tomrum där hon satt, väl icke fången, men hemligt bevakad.

Slutligen såg jag henne med ett barn på armen gå ut från slottet ensam och övergiven.

En rysning skakade hela min varelse. Vad betydde dessa bilder? Vad hade jag med dem att göra?

En stämma i mitt inre svarade: Det var du och det var hon. Jag satt som förstenad. Det var alltså min skuld gentemot Gertrud. Det var jag som hade slitit henne ur den krets där hon var lycklig och där hon kanske kunde ha blivit en god människa. Det var jag, som hade förgiftat hennes liv och sedan kastat ut henne. Det var jag som hade sått bitterhetens draksådd i hennes själ. Det var min skuld att hon låg där hon nu låg. Jag föll på knä vid hennes bädd och sträckte armarna emot henne. Hon vände sig långsamt om och såg på mig med undrande blickar.

- Gertrud, sa jag, du har lidit ousägligt. Jag har gjort dig förfärligt ont. Det är mitt fel; kan du förlåta mig?

Hon bara stirrade förvånad på mig.

- Det är jag som förfört dig. Det är jag som störtat dig i mörkret. Jag borde sitta här där du sitter; och du gå fri.

-Vad menar du? frågade hon. Jag berättade vad jag läst i de bilder jag sett. Hon satt tyst och hörde på med den mest spända uppmärksamhet.

- Ja, Wolfgang, sa hon när jag slutat, det var du och det var jag. Jag känner det här. Hon slog sig för bröstet. All den instängda bitterhet jag gått och burit på, nu förstår jag den.

-Förlåt mig! viskade jag.

Hon strök mig sakta över håret.

-Wolfgang, sa hon med en stämma så blid som jag aldrig hört den förr; vi har båda felat mot varandra, men jag mest. Jag har lekt med din vekhet, jag har hetsat dina lidelser; jag har dragit dig ned smutsen. Du har rest dig ur din förnedring, men jag ligger där än. Hjälp mig! Hjälp mig, Wolfgang! Jag är en förtappad varelse.

Hon föll mig om halsen och grät bittert.

- Ack att jag hade Carl Göran här och fick säga honom hur svart jag handlat. Må han förlåta mig om han kan!

På min kallelse kom Akab och Carl Göran, och nu följde en rörande scen mellan bror och syster.

Akab svepte henne i en kappa och vi bar henne ut ur hålan, bort genom den långa tunneln och upp genom schaktet, ut i det klara solljuset.

En hymn från högre sfärer tonade oss till möte: "Det varder glädje i himlarna när en syndare vänder åter".

Den period som nu följde är av föga intresse för andra, men för mig var den av en obeskrivligt stor betydelse. Den innebar all den salighet jag då var i stånd att njuta, och tillika ett arbete så välsignelserikt och så stärkande för mina andliga krafter att jag alltid skall minnas det med tacksamhet.

Sedan jag räddat Gertrud och fått lämna henne i några goda vänners vård, fick jag Akabs länge efterlängtade bud att jag nu var mogen att övergå till nästa sfär; där jag fick tillstånd att dela hem med Gerda. Först måste jag dock avsluta min studiekurs med några kompletteringsprov.

Gerda kom själv och hämtade mig upp till sitt hem, som nu även skulle bli mitt. Här levde vi under långa tider det lyckligaste liv tillsammans, i en natur som efter mina dåvarande begrepp tedde sig som ett paradiset.

Att beskriva detta liv på jordens ofullkomliga språk skulle vara att för mig själv förstöra alla intryck av det samma, utan att ändå kunna teckna en verklig bild därav. Jag måste avstå därifrån, hur gärna jag än vill meddela något som hos jordebarnen kan väcka längtan efter en sådan tillvaro.

Vore jag skald skulle jag skriva ett ode till kärleken, ty denna känsla var den alltid friska, alltid lika nya glädjekällan i vårt liv. Det var denna gudomliga kraft som drog mig upp ur den förnedring varuti jag en gång sjunkit. *Hon* hade gjort det, hon hade infriat de starka ord som hon en gång, då hon själv var en kroppsligt bruten varelse, hade uttalat till mig i min yttersta nöd: " *Jag måste rädda dig*".

Ingen må emellertid föreställa sig att detta liv var ett lättjefullt försjunkande i allehanda om än så rena njutningar. Det var snarare ett mycket strävsamt och ansträngt liv i det godas tjänst. Har man en gång kommit därefter i utveckling att man vill göra det goda för det godas skull, så tryter det aldrig arbete. Då får man av de höga ledare, man frivilligt ställt sig under; de uppdrag som bäst lämpar sig för ens krafter; och större glädje kan man icke erfara än om man utfört sitt arbete så att man av sin ledare får ett erkännande ord eller en tacksam blick.

Varuti dessa uppdrag bestå? - undrar någon. De kan variera det oändliga. Tänk på dessa otaliga skaror av hjälpbehövande evighetsvandrare på alla möjliga stadier av utveckling, tänk på alla som kvider under de bojor de själva pålagt sig, alla som rusar i blindhet mot sitt eget fördärv och slår sig blodiga mot de hinder de möter sin väg, alla som famlar i mörker; alla som lider andlig eller timlig nöd; alla behöver de bistånd, vare sig de rör sig på det fysiska planet eller har flyttat över till det astrala. Jämnern och nöden är lika stora här som där. Det är således ett stort arbetsfält, som erbjuder sig för de villiga; det är bara en sorg att man tyvärr kan uträtta så litet. Men mellan dessa tider av ihärdigt arbete, som vi ofta fick utföra tillsammans, hon och jag, vilken härlig vila att vända åter till sitt hem här uppe, att här få inhämta kunskaper; ***att få göra studieresor till andra mera framskridna världsklot.*** Ja, tillvaron är oändligt rik på möjligheter.

En gång fick vi följa Akab på en sådan färd. Vi sköt med svindlande fart genom världsrymdens öde vidder och sänkte oss ned på en av jordens närliggande befolkade planeter. Denna är i sitt planetariska liv äldre än jorden och därför har dess mänsklighet nått en högre utveckling än jordens. Vi har därför också mycket att lära av dem, ej endast rörande mekaniska och tekniska hjälpmedel, utan också beträffande sociala och etiska förhållanden. Vår vistelse där blev emellertid mycket kort, ty då Akab förrättat sitt värv måste vi vända tillbaka med honom. Det var dock en ytterst angenäm och lärorik färd, som jag aldrig skall glömma.

Vad som särskilt slog mig med häpnad var hur lätt invånarna bar den fysiska bojan; de tyngs icke på långt när så mycket därav som jordens mänsklighet. Ack, vore vi där!

Men om än jordebojan är tung så grips man slutligen, mitt upp all den härlighet det fria livet erbjuder; av en viss längtan tillbaka till jorden igen. Längtan är dock måhända icke det rätta ordet för denna underliga känsla. Man förnimmar den först som en inre maning, för vilken man till en början ryggat tillbaka, men den kommer igen starkare och starkare för varje gång, tills den slutligen blir så övermäktig att man hos sin ledare anhåller att få gå ned igen. Det är nog så att de inre bristerna i ens väsen gör sig mer och mer gällande ju längre man stannar här uppe och kommer i beröring med mera

framskridna andar. **Man känner också att vägen till ett utfyllande av dessa brister går genom materiens skola, ty det är - så underligt det kan låta - där man samlar stoff för uppbyggande av sin andliga natur.** Det är i materiens värld, där anden går med bindel för ögonen, som man låter sin inre naturs ofullkomligheter komma fram och göra sig gällande, och där man således gör sina värdefullaste erfarenheter. När det stoff man sålunda samlat är så att säga upparbetat, måste man gå ned igen för att samla mera.

Gerda blev till en början djupt bedrövad när hon hörde att denna jordehunger gripit mig. Hon ville inte tro på det och bad mig slå bort dessa tankar; men de lät sig icke nedtysta. Jag kände nog också själv hur svår skilsmässan från Gerda skulle bli för mig, men ingenting kunde rubba mitt beslut. När Akab nästa gång besökte oss, framställde jag därför till honom min önskan.

Han svarade först ingenting, men såg på mig med en blick så full av ömhet och vemod att jag nästan blev rädd. Var då det liv jag gick till mötes så fullt av provningar?

- Du kära Wolfgang, sa han slutligen, det gläder mig att du fattat detta beslut utan påverkan av någon. Jag har väntat det, ty jag tror att tiden är inne. Var nu lika ståndaktig och trofast som du är käck. Det liv som väntar dig blir; som du väl kan förstå, inte lätt. Du måste genomgå en sträng skola för att stärka din veka karaktär; och så har du allt ett och annat att gottgöra mot dem du gjort orätt, tillade han med låg stämma.

-Kära Akab, inföll Gerda, uppmuntra honom ej att ta detta steg. Jag tror inte han ännu har samlat krafter för de provningar det innebär. Jag tycker han borde dröja här ännu en tid... Jag kan ej släppa honom, viskade hon med tårar i ögonen.

- Kanske går du efter och söker upp honom, svarade Akab med ett vänligt småleende. Men nu får du icke göra honom modfäll. Han bör gå den väg *han* känner är den rätta.

- Vet du något, Akab, om de yttre konturerna av det liv jag skall gå in i? frågade jag.

- Ingenting med visshet, svarade han. Jag vet bara att vad du än har att genomgå, så är det inte svårare än du förmår bära, och så vill jag alltid stå stödjande vid din sida. Jag skall nu framföra din anhållan till de höga mästare som råder över födelse och död. Är det någon särskild önskan du har att framställa?

-Be dem blott, att jag får avtjäna sa mycket som möjligt av den börda som tynger mig. Jag längtar att bli den kvitt.

-Tag ej för mycket på dina skuldror; det kan bli tungt nog ändå. Bättre att fördela vad du har att sona på flera liv, det är mitt råd.

Gerda hade suttit tyst en stund. Nu reste hon sig, gick fram till Akab och lade sin hand på hans skuldra.

-Anmäl på samma gång mig, sa hon med fasthet, medan stora tårar rullade ned för hennes kinder. Jag måste följa honom.

-Du varma själ, sa Akab, du är alltid stor och stark, men du skall icke gå ned om du icke fått bud från ditt inre. Vänta, det kommer måhända snart. Man skall icke gå naturen i förväg, varken till födelse eller död.

Akab lämnade oss, och snart därefter fick jag kallelse att hålla mig beredd.

Det var en underlig tid som nu följde. Jag liksom domnade bort, och mitt medvetande sveptes i en alltmera tätande dimma. Medan jag ännu var tillräckligt klar för att fatta vad jag såg, blev jag en gång förd ned till jorden för att se min blivande mor. Hon var så ljus och god, men de yttre förhållandena i mitt nya hem var sådana att jag säkerligen, om jag sett dem tidigare, hade ryggat tillbaka. Nu var jag redan så bunden att jag icke kunde tänka på en återgång; det fluidiska bandet mellan min mor och mig var redan knutet.

Det sista jag minns från min härliga frihetstid var Gerdas ömma omsorger om mig; hon lämnade mig under denna tid aldrig.

Hennes sista ord var som en balsam för mina domnande sinnen:
Var vid gott mod. Jag söker upp dig.

Del III

Så var jag nu åter på jorden. Jag föddes i en ringa koja i en avlägsen landsbygd, långt ifrån civilisationens stora stråkvägar. Min far var en fattig jordarbetare, som med nöd fick sitt och familjens uppehälle ur den lilla torva som var hans. Min mor var av borgerlig släkt och hade fått en god uppfostran. Det var en hel liten roman, hur hon kommit att hamna som bondhustru i den avlägsna skogsbygden. Hon hade fattat tycke för far då hon som ung vid en fotvandring i dessa trakter haft honom som vägvisare. Det väckte stort uppseende i släkten då hon beslutade sig för att bli hans hustru. Men hon var stor och stark och god tillika, och hon höll av sin man; därför avlöp det hela bättre än någon hade väntat. Min far var en enkel, okonstlad människa, utan annan kultur än den folkskolan och ett intimt umgänge med naturen kunnat bibringa honom, men de levde lyckliga tillsammans.

Jag var länge enda barnet, men flera år efter mig föddes en dotter som i dopet fick namnet Maria. Själv hette jag Johan. Vårt släkt-namn är av ingen betydelse; icke heller är det av vikt att ange var vårt hem var beläget.

Tidigt fick jag lära mig umbäranden av alla slag; det var nog mången gång knappt med brödet i det lilla skogstorpet. Tidigt fick jag också lära mig arbeta, först med småsysslor i köket hos mor; sedan med far på åkern och i stallet. Skolan låg långt ifrån hemmet, och det var ingen lätt sak för en liten parvel som jag att ta sig fram i ur och skur till det lilla lärdomssätet, där en ytterst sparsam andlig spis serverades. Men jag var road av att läsa och hade, som skolmästaren sa, mycket lätt för mig.

En gång fick jag av en kamrat i skolan låna en sagobok, vilken blev min käraste skatt. Med den smög jag mig ut i skogen och var sedan icke lätt att få reda på. Jag hörde hur mor ropade på mig, men låtsade som ingenting. Jag var mitt uppe i ett äventyr som jag inte kunde slita mig ifrån. Men det kom surt efter; när jag sedan måste bekänna vad jag gjort, och även att jag hört ropen men inte lytt dem. Mor tyckte nog det var synd om mig, men far var sträng och sparade ej på agan.

Min barndom var glädjefattig ända tills jag fick min lilla syster; och henne höll jag mycket av. Ingenting var så roligt som att vakta på och leka med henne; jag fick också till största delen överta vården om Maria.

Mina lyckligaste stunder hade jag under den stora granen bakom ladugården, då jag fick sitta med Maria i knäet och berätta sagor för henne om jättar och troll och vackra prinsessor. Jag njöt av att se hur de små ögonen lyste av skräck och förvåning, och att känna de spåda lemmarna darra av rädsla när trollen lät höra sina hemska läten. Hon var söt min lilla syster; och vi var de allra bästa vänner.

När hon fyllt sex år var det jag som lärde henne läsa. Hon hade ett tidigt vaknat förstånd, och då jag var åtta år äldre kunde jag lära henne åtskilligt av det lilla jag inhämtat i skolan, så att Maria, då hon själv började sin skolgång, redan var ganska hemmastadd skolans lärokurser.

Ären gick. Jag var nu stora pojken och måste ut för att söka mig tjänst, ty det gick inte an längre att bara gå hemma och hjälpa far; därtill var gården för liten. Det var med tungt hjärta jag skildes från far och mor och särskilt från Maria, men det kunde ej hjälpas. Jag tog ränseln på ryggen och gick så ut i världen. Först var jag lite modfälld,

där jag vandrade i solgasset den långa tråkiga landsvägen framåt, men då jag kom längre från hemmet, växte mitt mod.

Det är dock en härlig känsla när man är 18 år; att vara fri och stå på egna ben.

Jag hade för avsikt att söka mig tjänst på någon av de större herrgårdar som låg längre ned åt bygden. Det lyckades också; jag fick anställning först som dräng, sedan som förman på ett stort gods, fick sträva och arbeta, men hade det på det hela taget rätt bra. Alla mina lediga stunder använde jag till läsning, ty jag hade en osläcklig kunskapsörst. Min husbonde var god emot mig och jag fick låna många värdefulla böcker; särskilt om lantbruk och boskapsskötsel. Jag sparade av min lön allt vad jag kunde lägga av. Slutligen, när jag samlat vad som behövdes för ett års uppehälle, tog jag farväl av min husbonde och gick in som elev vid en lantbruksskola.

Hemmet hade jag ej återsett sedan jag vandrade ut därifrån, men Maria och jag skrev ofta till varandra; det var min största glädje när det kom brev från henne. Hon var nu en vuxen flicka på 17 år

- vad jag längtade efter att få träffa henne, men jag hade inte råd att sätta pengar på en så lång resa.

Allt gick mig väl i händer. Då jag avlagt min examen fick jag genom en släktings bemedling ett förmånligt arrende i närheten av en större landsortsstad. Nu ville jag få Maria till mig för att sköta om mitt hus. Hon hade nog också gärna kommit, men mor hade nyss dött och då kunde hon inte lämna far ensam på gården.

Nå, så måste jag väl gifta mig, tänkte jag, fast jag just inte hade någon särskild håg därtill. Jag gick länge obeslutsam - mest därför att det just inte var någon som jag riktigt tyckte om.

Då inträffade en händelse som var ämnad att ingripa djupt i mitt öde. Det kom till staden en teatertrupp, och jag for in för att se ett stycke som tidningarna mycket berömt. Men det blev inte så mycket själva stycket jag såg, utan en av aktriserna, en ung mörk-lagd flicka med ovanligt vackra drag och något särskilt tjugande hela sitt väsen. Jag stannade inne i staden och såg henne afton efter afton, tills jag inte längre kunde stävja mina känslor; utan gjorde hennes bekantskap och - anhöll om hennes hand. Jag gick som i ett rus, jag frågade inte efter vem hon var eller varifrån hon kom, jag tänkte inte på hur illa hon kunde passa i den ställning jag hade att bjuda henne, jag ville bara äga henne, sådan som hon var.

Hon avlog lite kyligt mitt frieri och reste kort därefter med truppen från staden. Jag var som förbyt, jag fick ingen kraft i mitt arbete. Var jag gick och vad än jag hade för mig stod Lauras vackra bild för mitt minne, förtrollande och förlamande. Jag gick som en drömmare och försummade mina plikter. Slutligen beslöt jag mig för att resa efter henne; hon uppträdde då i en annan stad långt därifrån. Hon blev mycket överraskad när hon fick se mig, och jag tror det gjorde ett mäktigt intryck på henne då hon såg hur stark min känsla var. Hon betänkte sig några dagar och gav sedan sitt bifall till vår förening.

Ett halvt år därefter var Laura min hustru. Nu först skrev jag till Maria och omtalade mitt giftermål och hur allt tillgick. Hon skrev tillbaka ett långt brev, som var ett enda uthålligt ångestskri. Det verkade som ett väckelserop. Jag dåre, vad hade jag gjort! Det dröjde ej länge innan jag upptäckte den stora olikheten i våra karaktärer. Hon var nyckfull och härsklysten, jag vek och undfallande. Det rus jag hittills levt i fördunstade snart och jag såg verkligheten nyktert i ansiktet. Här gällde det att göra det bästa möjliga av situationen och ta följderna av min dårskap som en man. Jag insåg att det icke gick an att vara för eftergivande. Skulle jag icke avsäga mig väldet i mitt hus måste

jag från första början uppträda med fasthet. Men jag kände också hur svårt det skulle bli och vilka strider det skulle kosta.

Någon tid gick dock allt bra. Hon lade visserligen icke det ringaste intresse på gården och hushållet, men hon var glad och munter; gäckades med mig för mina robusta vanor och fasoner och var på det hela taget både trevlig och vänlig. Men det räckte ej länge. Konflikterna lät ej vänta på sig. Hon trivdes helt naturligt icke i det stilla och enformiga vardagsliv som jag måste föra. Hon var van att resa, att ständigt se nya människor; att höra handklappningarna på andra sidan rampen, att känna sig uppmärksammas och firas. Vad brydde hon sig om ladugård och mjölkammare, om grisar och höns; det var henne en styggelse. Hon blev retlig och snarstucken, och föga fattades att jag hade betalat med samma mynt.

Allt detta borde jag ha forstätt på förhand, om jag låtit mitt enkla praktiska förstånd komma till sin rätt; nu var det för sent.

En dag kom hon in till mig på gårdskontoret, slog sig ned bredvid mig och sa med sitt mest betagande leende:

- Vet du John (hon kunde icke förmå sig att säga Johan, det lät så simpelt). Världen är så vacker. Du måste ut och se dig om. Jag skall vara din ciceron, ty jag hittar vägarna. Det sista sa hon med en glimt i ögat.

Jag invände något om att jag varken hade tid eller råd att tänka på sådant, men det var som om hon ej hört vad jag sagt. Hon flyttade sig bara närmare, lutade sitt huvud mot min axel och viskade:

- Vi reser långt, långt bort till södern, där solen är varmare. Här är så kallt, din Laura fryser. Vi reser dit där himlen är dunkelblå, där apelsinerna glöder; där det spritter av liv i hela naturen. Jag har en gång gjort den resan och jag längtar dit igen. Följ mig John, vi skulle bli så lyckliga därute.

- Menar du verkligen på allvar att jag skulle överge mitt arrende, mitt enda levebröd, och ge mig ut på sådana äventyr?

- För en tid åtminstone. Sedan kan du ju vända tillbaka igen till dina hästar och oxar.

- Jag har inte råd, det borde du kunna förstå.

Hon fortsatte länge att locka mig med allt härligt jag skulle få se, och förespeglade mig att det inte skulle bli svårt att få låna den summa som behövdes mot säkerhet av inventarierna, men när jag fortfarande var obeveklig blev hon ond, stampade med foten, kallade mig oresonlig och mumlade något om att hon i så fall måste resa ensam. Hon gick ut och smällde igen dörren efter sig.

Emellertid förhöll hon sig under de närmaste dagarna stilla och var till och med vänligare än förut, vilket gav mig anledning att misstänka att hon i hemlighet gick och planlade något. Hon reste ofta till staden och stannade längre och längre därinne, under förevändning att hon provade hos en sömmerska.

En afton dröjde hon mer än vanligt länge. Jag väntade med aftonmåltiden, men hon kom icke, jag gick fram och åter i salen, allt emellanåt lyssnande. Det började stiga upp inom mig en oro, som småningom växte till ångest. Var kunde hon vara, hade någon olycka hänt henne? Jag gick ut på förstubron och lyssnade. Ett åkdon hördes på avstånd, det kom närmare, men mitt hopp gäckades, det var inte hon. Jag gick utåt vägen mot staden till, gick och stannade, gick och stannade, lade örat till marken för att lyssna, men förgäves - ingen hördes, ingen kom. Under dessa pinsamma väntans timmar i den ljusa vårnatten gick det upp för mig att jag dock var fäst vid denna kvinna med starkare band än jag själv anat.

Tidigt dagen därpå for jag in till staden för att spana efter henne, men ingen kunde lämna någon bestämd upplysning. I vårt vanliga kvarter hade ingen sett henne sedan 4-

tiden dagen förut. Hon hade givit kusken en sedel för att köpa sig kvällsmat och tillsagt honom att vänta på henne, även om det skulle bli sent. Han hade tagit sig ett rus och låg och sov när jag kom in. Hos sömmerskan hade hon icke varit sedan klänningen för en vecka sedan blev färdig. Endast ett biträde i en butik där hon brukade handla, trodde sig ha sett henne åka ned till stationen i sällskap med en äldre herre, men han var icke fullt säker på att det var hon.

Hon var försvunnen och hade inte lämnat något spår efter sig.

Jag for hem igen, ett rov för dystra tankar. Hon hade rest med en annan, det var ju tydligt, men vart? Hur finna hennes spår? Var skulle jag söka henne? Ty min längtan var nu att kunna föra henne tillbaka igen. Jag skulle bli så god emot henne, jag skulle göra allt för att få henne att trivas, blott jag kunde få henne åter. Det ropade inom mig: Laura! Laura! - men ingen kom.

Det kom ett brev från Maria, att far låg på sitt yttersta. Jag reste genast till mitt gamla barndomshem, som jag icke återsett, sedan jag med artonåringens livsmod vandrade därifrån; det var nu femton år sedan dess. Far var redan död när jag kom, och Maria ned-tyngd av nattvak och sorg, men hennes glädje över att träffa mig igen var större än jag vågat hoppas. Jag hade efter mitt giftermål varit en trög brevskrivare. Hennes alltid lika kärleksfulla brev fick länge ligga obesvarade och om Lauras flykt hade jag icke nämnt ett ord. Det var som om jag skämdes för att Maria skulle få rätt i sina aningar om hur ett sådant äktenskap måste misslyckas. Men det var icke såsom jag väntat, med förebråelser eller med ett triumferande "vad var det jag sa", hon mötte mina bekännelser. Hon var bara den öppna famn där jag med fullt förtroende kunde nedlägga alla mina bekymmer. Hon var så god, hon var så förstående; jag kände att jag i henne hade icke blott en syster utan även den mest trofasta vän.

Sedan jag ordnat allt i dödsboet och fått den lilla gården utarrenderad, återvände jag hem, och Maria var glad att få följa mig. Med henne föll en solstråle in i mitt hem, och det såg ut som om jag åter skulle få lugn och harmoni över mitt liv.

Vi hade i staden en morbror; en gammal ungarl, som var en mycket förmögen spannmålshandlare. Han var till en början mycket tillmötesgående. Det var han som skaffat mig det förmånliga arrendet, och han hade även lånat mig vad jag behövde för inköp av inventarier. Men Laura hade han aldrig kunnat fördra, och från den stund hon kom i huset, satte han aldrig sin fot över vår tröskel. Vi hade gjort ett par besök hos honom, men han var kall och frånstötande mot oss båda, och Laura hade från första stund en viss ovilja, ja nästan rädsla för honom.

Mot Maria var han däremot mycket vänlig, och även mellan honom och mig blev förhållandet bättre sedan Laura kom bort, men aldrig blev han vad han varit mot mig.

Han var känd som en viljestark och dugande man och hade i staden och vida omkring ett stort anseende, vilket på grund av släktskapen i någon mån även kom mig till del; men sedan morbror tagit sin hand ifrån mig, vände också andra mig ryggen och därav skadades icke så litet min kredit. Till en början redde jag mig nog, men ett par missväxtår vållade svårt avbräck i min ekonomi. Maria var emellertid outtröttlig i sitt arbete, hon hade övertagit ladugården och mejeriet som hon uppdrivit till en god avkastning, och tillika skötte hon vårt lilla hushåll med omtanke och sparsamhet. Ja, aldrig hade jag rätt mig utan henne under de svåra år jag hade att genomgå. Det var ett strävsamt och slitande liv vi båda förde, men vi trivdes så gott tillsammans.

-Har du inte tänkt på möjligheten av att Laura kan komma tillbaka och vilja göra sina rättigheter gällande? frågade Maria en afton då vi satt tillsammans på verandan.

-Det gör hon väl knappast, men om hon skulle göra det...

-Så tar du väl inte emot henne, avbröt Maria.

-Det beror nog på hur hon kommer. Jag vill säga dig, Maria, att jag har en känsla av att jag är skyldig att vara god emot henne, så långt jag kan. Det var nog en våldsam omplantering hon fick utstå, när jag flyttade henne från rampljuset och applåderna hit till mina enkla förhållanden. Hon är nog inte lycklig, var hon så befinner sig.

-Men tänk på vad hon har gjort dig. Du kan då inte vara skyldig att ta emot henne, om hon skulle komma. Jag bävar vid blotta tanken på vad det skulle innebära av nya lidanden för dig.

-Den tid den sorg, svarade jag.

Om kvällarna tog vi oss gärna en promenad längs stranden av en sjö, inte långt ifrån gården. Vid ett sådant tillfälle såg vi en konstnär som slagit upp sitt staffli på en udde och höll på att måla en aftonstämning över sjön med några stora tallar i förgrunden. Vi stannade och betraktade tavlan, och jag frågade om han ville följa oss hem. Han tackade och blev vår gäst inte endast för kvällen utan för en lång tid bortåt.

Aldrig hade jag träffat en så sympatisk ung man. Han var så frisk och glad och tillika så hjärtegod. Maria, som annars var mycket blyg inför herrar; kände sig från första stund så hemmastadd med honom, som om de varit gamla bekanta. Och Axel - så var hans namn - trivdes förträffligt i vårt sällskap och med våra enkla hem-vanor. Han hade kommit till vår vackra trakt för att måla studier för en större tavla. Nu ordnade vi en improviserad ateljé i träd-gårdspaviljongen, och där arbetade han med liv och lust. Det var märkvärdigt hur lätt han intog människor; till och med vår trumpna morbror fann behag i honom och köpte hans tavla. Axel var förtjust och bad att få stanna för att måla ännu en duk.

Det var den angenämsta sommar jag haft i hela mitt liv. Dagens timmar ägnade vi var på sitt håll åt arbetet, men när kvällen kom och vi fick sitta tillsammans i bersån eller; då vädret var dåligt, hans ateljé och språka eller läsa något värdefullt - han läste så väl -då kände jag mig riktigt lycklig. Någon gång hände till och med att morbror kom och sällade sig till vår lilla krets. Axel hade tydligen slagit en brygga igen mellan vår gamla tvära morbror och oss.

Men glädjens stunder är korta. På sensommaren kom en afton med posten ett brev, vilket föll ned som ett åkslag i vår lilla fredliga krets. Det lydde helt lakoniskt:

"John! Jag är fattig och sjuk. Förskjut ej din Laura".

Jag räckte brevet till Maria. Hon blev alldeles likblek och sa ingenting. Axel frågade om någon olycka inträffat, och jag invigde honom i min sorgliga historia.

- Tror du att hon ämnar komma hit? frågade Maria.

- Antagligen, varför skulle hon annars ha skrivit.

- Men du ämnar väl icke ta emot henne?

- Vad jag kan komma att göra eller icke göra, har jag ännu icke klart för mig. Det är nog synd om henne nu, tänker jag.

- Hon kommer att förstöra hela ditt liv. Jag ber dig, tag ej emot henne!

Då jag icke svarade, vände hon sig till Axel och bad honom övertala mig att följa hennes råd. Han satt länge tyst och allvarsam.

- Det är svårt för en utomstående, sa han slutligen, att råda i ett så viktigt och grannliga fall. Jag tänker John bäst rådför sig med sitt eget goda hjärta. Manar det att förlåta och hjälpa, så gör han bäst både mot sig själv och mot henne att följa det rådet, även om det skulle störa trevnaden i hemmet.

Två dagar senare kom hon, andligt och kroppsligt nedbruten. Hon var så hjälplös och eländig att det skulle varit mig fullkomligt omöjligt att stänga min dörr för henne.

Hon satte heller aldrig fråga annat än att stanna, och installerade sig på sitt gamla rum, där hon genast lade sig till sängs. Några förklaringar gav hon icke. När jag frågade hur hon haft det, svarade hon endast med suckar och klagan över att hennes huvud värkte så valdsamt. Hon ville icke tillkalla någon läkare; det skulle nog gå över; menade hon. Och det gick över; jag tror knappast sjukdomen var annat än en förevändning att få vara i fred under den första tiden.

Emellertid hade hon redan blivit den medelpunkt omkring vilken allas tankar och omsorger kretsade. Maria, som så ivrigt yrkat på att hon icke skulle mottagas, var nu hennes ömma vårdarinna. Även Axel, som först hade anslagit en likgiltig ton emot henne, blev småningom intresserad och visade henne så mycket sympati att det var rörande.

Själv var jag ett rov för de mest stridiga känslor; som det kostade mig verkliga ansträngningar att övervinna. Stundtals kände jag mig dragen till henne med hela styrkan av en varmare känsla. Det fanns hos denna underliga varelse något som tjusade mig, så att jag knappast var mig själv då jag hängav mig åt denna förtrollning. Jag kände att jag lätt skulle kunnat bli hennes viljelösa slav, om jag inte med all makt hävdade min självständighet. Därför kom också reaktionen så skarpt att jag nästa stund kunde känna en verklig leda mot henne och vara färdig att kasta ut henne. Det var något förfärligt slitande i dessa inre själsstrider; under det jag mitt yttre uppträdande likväl bemödade mig att visa en lugn och stilla vänlighet.

Hon hade en underbar förmåga att vinna människor; kanske mest genom en viss barnslig hjälplöshet som hon så väl förstod att anlägga; och då hon var mycket beroende av tjänarnas hjälp, vann hon snart deras tillgivenhet så att de lydde hennes minsta vink. Men sedan hon väl kände sin makt, tvekade hon ej att använda den; det dröjde inte länge innan hon var allas vår tyrann. Jag kan inte beskriva hur jag led under det ok hon lagt över hela vårt hus. Jag var kanske den som mest kunde frigöra mig från hennes inflytande; vad det kostade för ansträngningar vill jag inte tala om.

Men morbror lyckades hon aldrig vinna. När han fick höra att hon kommit tillbaka, upphörde han med sina besök och visade mig åter samma avmätta kylighet som förut. Endast Maria stod fortfarande högt i hans gunst.

Laura hade vissa favoriter; bland andra kusken Lars, densamma som för sex år sedan skjutsat henne till staden då hon rymde. Han var en duktig hästskötare, men kunde aldrig hålla sig nykter. En gång hade jag avskedat honom, men då han ett halvt år därefter kom tillbaka utsvulten och eländig, lät jag honom stanna. Nu hade han på nytt haft en fylleriperiod och ställt till en del oreda, så att jag måste köra ut honom. Han grät och ynkade sig. Laura lade sig ut för honom, hon tyckte jag var hårdhärtad som inte kunde begripa att det var det samma som att låta mannen gå under. Då detta tydligen var ett utslag av en hjärtegodhet som blott alltför sällan framträdde, gjorde jag henne till viljes och tog syndaren till nåder igen. Det var rörande att se hur tacksam hon blev. Det fanns nog en bottensats av godhet hos denna underligt sammansatta kvinna, men den var begravnen under så mycket hårdhet, att den aldrig fick göra sig gällande.

Det var nu sent på hösten och Axel måste resa, till stor sorg för oss alla. Han hade så vuxit fast i våra hjärtan att det var med verklig saknad vi sa honom farväl.

Då han rest och jag en dag satt ensam med Laura, sa hon:

- Jag är glad att han är borta.
- Det var underligt, svarade jag. Han var ju alltid så vänlig mot dig, och du tycktes också visa honom så mycket intresse.

- Ja, men han lade alltid ett visst band på mig. Ibland kände jag mig nästan rädd för honom - jag vet inte varför. Jag kunde inte riktigt tåla honom. Även Maria kunde gärna för mig få lämna vårt hem, hon besvärar mig med sin inställsamhet.

- Att du inte skäms, svarade jag i häftig ton, hon som alltid visat dig så mycket deltagande, - fast du ofta varit tvär och pockande mot henne. Hon är sannerligen för god att bli så behandlad; det skulle inte förvåna mig om hon själv tröttnade.

- Trivs hon ej så kan hon ju flytta, blev det iskalla svaret.

Så gick det också. Maria kom en dag djupt bedrövad och sa mig att hon inte stod ut längre - inte så mycket för sin egen skull, men hon kunde inte uthärda att se vad jag fick lida. Hon flyttade till staden, där morbror hjälpte henne att sätta upp en liten pappershandel, som gav henne sysselsättning och ett knappt uppehälle.

Nu satt jag åter ensam med denna gåtfulla sfinx, som gripit ett så djupt tag i mitt liv att jag inte kunde bli henne kvitt. Hur gärna hade jag inte låtit henne resa och behållit min syster; men att köra bort henne nu, när jag en gång återtagit henne som min hustru, det kunde jag ej. Hon hade nu den lagliga rätten att stanna, och det var heller icke tal om något annat.

Men så hon ödelade mitt liv! Min goda skyddsande var borta, och de ekonomiska svårigheterna började åter hoppa sig. Tiderna var dåliga, mejeriet gick med förlust och skördarna slog fel. Folket visade sig svårhanterligt och ovilligt. Allt gick med stora steg utför. Jag var mången gång så dödstrött att jag kände mig frestad att med en kula i bröstet gå ifrån alltsammans. Då gick jag in till Maria och fick av henne tröst och styrka att hålla ut. Det skulle nog bli bättre, menade hon. Tålamod - tålamod och förtröstan, det är vad vi behöver; och det får vi också, om vi tror att en högre makt leder våra öden. Jag gick ifrån henne med nytt mod till nya strider.

Så släpade jag fram år efter år av en glädjefattig och, som det syntes mig, meningslös tillvaro. Laura blev mer och mer nervös och retlig till lynnet, särskilt mot mig. Tjänarna visste hon fortfarande att hålla vid gott mod, fast hon ständigt prövade deras tålamod. Vi levde ett mycket isolerat liv. Jag visste nog att man ansåg mig för en stackare, som icke bestraffat min hustru för hennes rymning och sedan skickat henne från mig, men ingen sa något direkt till mig. Någon gång gjorde jag väl en ansats till att fordra räkenskap av henne, men det slutade vanligen med ett litet uppträde, utan annat resultat än att hon fick ett anfall av sin svåra huvudvärk och sedan blev ännu mera inbunden och retlig. Den tjuvningskraft hon förr utövat över mig var nu utbrunnen. Hon hade blivit både sig själv och andra en börda.

Hon gick nästan aldrig ur sitt rum. Där satt hon som en frivillig fånge och lät sig betjänas. Men detta stillasittande liv undergrävde hennes hälsa. En kräftsjukdom tärde på hennes livstråd och lade henne slutligen på det sjukläger varifrån hon aldrig skulle uppstå. Men det gick långsamt; ett helt år - det längsta jag upplevt - låg hon till sängs innan befrielsen kom. Det var min dagliga bön till Gud, att han skulle beveka hennes hjärta och göra henne mjuk innan han tog henne bort. Redan det var således en slags bönhörelse, att hon måste ligga så länge, men jag skulle få en bättre.

Då plågorna satte åt henne bad hon mig komma och sitta bredvid sängen och hålla hennes hand; det lindrade, sa hon. Vid ett sådant tillfälle strök hon mig smekande över handen och sa med låg stämma: "Du har allt lidit mycket du John, för min skull." Men det kom ingen fortsättning. Hon var inte färdig med sig själv ännu.

När jag såg att det led mot slutet och att hon låg i en vända som nog inte bara kom av kroppsliga plågor; frågade jag om hon inte ville lätta sitt hjärta för mig.

- Det ar sa svart, ser du. Jag vill nog tala med dig, men jag kan inte.

- Tala öppet, sa jag. Vad du än kan ha att säga mig, skall jag inte ha ett förebrående ord, det lovar jag.

- Du förstår; började hon, att det var som att rycka upp mig med roten att ta mig från mina triumfer och sätta mig här; där jag inte alls hörde hemma. Jag kände att jag skulle vissna bort om jag inte fick den näring jag längtade efter. Här var så kvavt, så instängt, så olidligt tråkigt. Du var nog alltid snäll, men vi var ju så olika. Jag var en däre som lät fånga mig i dina garn, men när jag väl var fast började upprорот inom mig. Jag slet i mina bojor; jag skrek efter frihet. Du med ditt lugna temperament förstår ej sådant, men jag har något av vildinnan i mina ådror; jag kan ej gå länkad fast vid samma fläck, jag kunde det åtminstone icke då, när blodet ännu var sjudande varmt. Därför slet jag mina band och flydde långt bort i främmande land.

Det var inte svårt att ordna den praktiska sidan av saken. Jag behövde bara ge en vink, så låg alltid någon för mina fötter och bjöd mig sitt guld. Jag sålde mig - vad brydde det mig, blott livets böljor gick skyhöga och dess salta skum slog mig i ansiktet. Det var livet

jag älskade med alla dess njutningar och smärtor; och tro mig, jag har provat båda delarna. Jag jagade fram på obanade stigar; tills jag en dag slog huvudet mot en klippa som jag inte kunde bräcka. Där låg jag själv krossad, blödande ur många sår. Nu var jag djupt olycklig.

Då kom det upp inom mig en vild längtan efter dig. Jag kan säga att jag kröp på mina knän mot det hem jag övergivit, men hur skulle jag våga träda över dess tröskel. Förstå mig när jag säger dig att det var mig en oerhörd förödmjukelse bara att komma hit igen, och förstå att det skulle ha överstigit mina krafter att då göra dig en avbön eller komma med en bekännelse. Det har behövts år av outsägliga strider och lidanden för att nå fram till denna stund, då jag äntligen kan tala med dig. Jag har kämpat tappert, fast det sett ut som jag gått här hård och kall. Jag har längtat efter att få kasta mig i din famn, fast jag bara gått och pinat dig med min retlighet.

Men ett skall du veta John: Mitt hjärta gav jag ingen. Kanske hade jag intet att ge, eller - här sänkte hon rösten till en viskning kanske låg det kvar här... hos dig. Ty, så underligt det kan förefalla, din bild följde mig vart jag for; den stod för mig som ett ideal, som inte ännu var mitt, men som jag borde sträva att förvärva. Hade jag stannat hos dig, så hade jag aldrig nått dig. Kan du förstå mig när jag säger dig att jag behövde resa ifrån dig för att finna dig, att jag behövde låta alla mina passioner löpa linan ut för att kunna komma tillbaka till dig och få dö hos dig...

Nu är det snart slut. Kratern är utbrunnen, den har till sist kastat aska omkring sig åt alla håll, bara aska. Och du har gått här årtal och vadat i denna aska... Du stackars John! Jag har gjort dig mycket ont... Kan du förlåta mig?

- Laura, nu förstår jag dig som jag aldrig gjort det förr; och nu förstår jag också vilken orätt jag gjorde dig då jag bad dig bli min.

Jag hade blott den egoistiska tanken att få äga dig utan att göra klart för mig om jag kunde fylla dina krav, om jag kunde vara för dig vad du behövde. Däruti har jag brutit mot dig.

Hon låg länge med min hand i sin och såg på mig med något av den tjusarmakt i sin blick som en gång så förtrollat mig, och som ännu glimmade upp för en sista gång. Nu var hon rörande söt, och jag kände hur denna lilla stund gav mig riklig ersättning för många års sorger och lidanden.

Hon bad mig hämta Maria, men när min syster kom var krafterna redan så uttömda att hon ej förmådde tala. Hon tog blott hennes hand och så slocknade livsgnistan.

Om mitt återstående liv kan jag fatta mig kort. Jag hade ju själv valt att få avtjäna den skuld jag under mitt föregående jordeliv hopat över mig och min önskan blev i

väsentlig mån uppfylld, men då jag icke hade något medvetande om det förflutna, kändes det mången gång som om ödet lagt sig meningslöst tungt över mig.

Jag kunde inte längre uppehålla min kredit, jag var ruinerad och var tvungen att gå ifrån allt vad jag ägde. Till en början fick jag en fristad hos Maria och hjälpte henne lite i hennes affär; men då jag såg hur svårt hon hade att dra sig fram, flyttade jag upp till min födelsebygd där jag fick ett litet arrende som gav mig en torftig bärgning.

Över mitt sista år på jorden skulle dock solen skina. Morbror hade dött, och då Maria och jag var hans enda arvingar; blev vi hastigt försatta i helt andra och bättre ekonomiska förhållanden. Vi behövde ej träla längre, vi köpte oss ett litet ställe, flyttade tillsammans och levde ett sorglöst liv.

Axel, som blivit en berömd konstnär och länge vistats i utlandet, var nu hemkommen och skyndade att söka upp oss. Han hade flera gånger skrivit både till Maria och mig och uttalat sin längtan att få träffa oss igen. Nu kom han och var som i forna dar vår gäst under några soliga sommardagar. Det var en glädje att åter sitta tillsammans och se tillbaka på allt vad vi upplevt.

Men glädjen är icke bofast på jorden. På hösten ådrog jag mig en lunginflammation som tog en allvarsam vändning. Maria satt vid min sida och baddade mina feberheta tinningar. Jag kände att slutet var nära, och tackade henne för allt vad hon varit för mig. Det sista jag uppfångade var hennes trofasta blick.

Del to og tre se i selve papirboken som kan kjøpes online – og fra;

[Vattumannen Forlag 2010](#) – men oppr.fra 1906